Проект

Закон за изменение и допълнение на
Закона за енергийната ефективност

(обн., ДВ, бр. 35 от 2015 г.; изм. и доп. бр. 105 от 2016 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 27, 38 и 83 от 2018 г., бр. 21 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 86 от 2023 г., бр. 41 от 2024 г., бр. 47 и 97 от 2025 г. и бр. 55 от 2026 г.)

§ 1. В чл. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 4 думите „националната цел" се заменят с „националните цели".
2. Създава се т. 5:

„5. прилагане на принципа „енергийната ефективност на първо място"."

§ 2. В чл. 5 се правят следите изменения:

1. Алинея 2 се отменя.
2. В ал. 3:

а) точки 1 – 5 се отменят;

б) точка 6 се изменя така:

„6. национален план за обновяване на сградния фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г.;"

3. В ал. 4 думите „по ал. 2 и ал. 3, т. 1 – 6" се заменят с „по ал. 3, т. 5 и 6".

§ 3. Създава се чл. 5а:

„Чл. 5а. (1) Принципът „енергийната ефективност на първо място" се прилага при вземане на решения в областта на политиката, планирането и инвестициите в проекти, по които се предвижда финансиране на енергийни системи на стойност над 100 млн. евро, както и при финансирането на проекти за транспортна инфраструктура на стойност над 175 млн. евро, които засягат потреблението или снабдяването с енергия. При вземане на решения в посочените области се вземат предвид ресурсите от страната на търсенето и гъвкавостта на системата.

(2) Проектите по ал. 1 се изпълняват в сектор енергетика, както и в секторите в крайното потребление на енергия.

(3) При прилагането на принципа „енергийната ефективност на първо място" по ал. 1 се извършва анализ на разходите и ползите, с който се оценява съответното решение за енергийна ефективност. Анализът включва технически, финансов и икономически анализ, както и оценка на по-широките ползи за обществото от решението за енергийна ефективност, когато е целесъобразно, като се отчитат целият жизнен цикъл и дългосрочните перспективи, ефективността на системата и на разходите, въздействието върху домакинствата в положение на енергийна бедност, сигурността на доставките и

количествена оценка от гледна точка на обществото, здравеопазването, икономиката и изискването за неутралност по отношение на климата, устойчивостта и принципите на кръговата икономика в рамките на прехода към неутралност по отношение на климата. Анализът се разработва в съответствие с указанията по чл. 7, ал. 1, т. 23.

(4) Държавните органи прилагат принципа „енергийната ефективност на първо място" в съответствие с ал. 1 и предоставят в Министерството на енергетиката, информация за начина, по който принципът е бил приложен за проекти, за които е направен анализ в срок до 31 януари на следващата календарна година.

(5) При прилагането на принципа „енергийната ефективност на първо място" при проекти, чиято стойност е под определената в ал. 1, може да се използват указанията по чл. 7, ал. 1, т. 23."

§ 4. В чл. 6 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 2 думите „от промишлени системи" се заменят с „в промишлеността".

2. В т. 4 думите „министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията" се заменят с „министъра на транспорта и съобщенията".

3. Създава се т. 5:

„5. министъра на иновациите и дигиталната трансформация - в областта на предоставянето на финансови стимули за подобряване на енергийната ефективност на предприятията."

§ 5. В чл. 7 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Министърът на енергетиката:

1. участва в разработването на националния план за обновяване на сградния фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г.;

2. организира изготвянето на информация за напредъка по изпълнението на политиката и мерките за повишаване на енергийната ефективност за целите на докладването по Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 328/1 от 21 декември 2018 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2018/1999";

3. организира ежегодно в срок до 31 март изготвянето и публикуването на анализ на състоянието на енергийната ефективност в страната и на годишния напредък по

изпълнението на политиката и мерките за повишаване на енергийната ефективност, включително за прилагането на принципа „енергийната ефективност на първо място" и изпълнението на целта по чл. 14а, ал. 1;

4. осъществява взаимодействие с другите държавни и местни органи, както и с юридически лица с нестопанска цел по отношение на провеждането на държавната политика в областта на енергийната ефективност;

5. разработва нормативни актове за привеждане в съответствие на българското законодателство в областта на енергийната ефективност с правото на Европейския съюз;

6. разработва и внася за приемане от Министерския съвет проекти на подзаконови нормативни актове в случаите, предвидени в този закон;

7. издава самостоятелно или съвместно със съответните министри подзаконовите нормативни актове, свързани с енергийната ефективност, в рамките на своите правомощия по този закон;

8. утвърждава методики за оценяване на енергийните спестявания, изготвени съгласно наредбата по чл. 18, ал. 2;

9. потвърждава размера на енергийните спестявания в резултат на извършените енергийноефективни услуги и на други мерки за повишаване на енергийната ефективност чрез издаване на удостоверения за енергийни спестявания;

10. осъществява контрол по спазване на законодателството в областта на енергийната ефективност;

11. организира поддържането на националната информационна система за състоянието на енергийната ефективност;

12. организира съставянето и утвърждава списък на задължените лица по чл. 14а, ал. 4 и техните индивидуални цели за енергийни спестявания;

13. организира съставянето, актуализирането и публикуването на интернет страницата на министерството на:

а) списък на сградите, предприятията, отоплителните инсталации, инсталациите за комбинирано отопление и вентилация, климатичните инсталации и комбинираните климатични и вентилационни инсталации, за които е задължително привеждането им в съответствие с изискванията на този закон;

б) списък на финансови механизми и схеми за насърчаване на енергийната ефективност;

в) списък на сградите по чл. 23, ал. 1, които към 1 януари на съответната година не отговарят на минималните изисквания за енергийните характеристики, определени с наредбата по чл. 31, ал. 4, ежегодно в срок до 31 януари;

14. предоставя на компетентните институции на Европейския съюз информацията, предвидена в правото на Европейския съюз;

15. в съответствие с правомощията си отправя до компетентните институции на Европейския съюз искания и уведомления за предоставяне на временно освобождаване от прилагането на разпоредби на правото на Европейския съюз и на преходни периоди в областта на енергийната ефективност в случаите, предвидени в правото на Европейския съюз;

16. осъществява международното сътрудничество на Република България в областта на енергийната ефективност;

17. изисква в съответствие с правомощията си информация от управляващите органи по оперативни програми на Европейския съюз, свързани с осигуряването на финансиране за изпълнение на енергоспестяващи мерки и оползотворяване на енергията от възобновяеми източници, относно размера на извършените инвестиции за изпълнение на енергоспестяващи мерки и оползотворяване на енергията от възобновяеми източници, както и достигнатите в резултат на тези инвестиции нива на енергийни спестявания и на децентрализирано потребление на енергия от възобновяеми източници;

18. оказва съдействие на държавните и местните органи, както и на участниците на пазара на енергийноефективни услуги при изпълнението на задълженията им по този закон;

19. организира изготвяне на примерни договори с гарантиран резултат (ЕСКО договори) за предоставяне на енергийноефективни услуги за изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност в сгради и в промишлеността;

20. осъществява мониторинг при изпълнение на ЕСКО договорите в сгради, заети от публични органи;

21. организира популяризирането на дейностите и мерките за повишаване на енергийната ефективност;

22. съдейства за развитие на обучението в областта на енергийната ефективност и публикува на интернет страницата на министерството съществуващите схеми за квалификация;

23. разработва и публикува указания за прилагането на принципа „енергийната ефективност на първо място", които включват и оценка на разходите и ползите, която може да позволи да се оценят съпътстващите по-широки ползи за обществото от решенията за енергийна ефективност;

24. наблюдава прилагането на принципа „енергийната ефективност на първо място" в крайното потребление на енергия;

25. осъществява и други правомощия в областта на енергийната ефективност, възложени му с нормативен акт."

2. Създава се ал. 3:

„(3) Министърът на енергетиката може да делегира правомощията си по ал. 1, т. 8, 9, 10, 17, 20 и 24 на определено от него длъжностно лице"

§ 6. В чл. 8 се правят следните изменения:

1. Точка 2 се отменя.

2. Точка 4 се изменя така:

„4. предлага мерки за повишаване на енергийна ефективност в малки и средни предприятия и в индустрията."

§ 7. Създава се чл. 8а:

„Чл. 8а. Министърът на иновациите и дигиталната трансформация в рамките на своята компетентност разработва схеми за финансиране на предприятия, свързани с подобряване на енергийната ефективност и въвеждането на иновативни решения в предприятията."

§ 8. В чл. 9 се правят следните изменения:

1. Точки 2 и 3 се изменят така:

„2. разработва и внася за приемане от Министерския съвет националния план за обновяване на сградния фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г.;

3. изготвя и актуализира докладите по чл. 31, ал. 7 и ги представя на Европейската комисия;"

2. Точки 4 и 5 се отменят.

§ 9. Член 10 се изменя така:

„Чл. 10. Министърът на транспорта и съобщенията в рамките на своята компетентност предоставя на министъра на енергетиката ежегодно в срок до 31 декември на съответната година информация за изпълнение на политиката и мерките за енергийна ефективност в сектор "Транспорт"."

§ 10. Член 11 се отменя.

§ 11. В чл. 12 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) За целите по ал. 1 местните органи разработват и приемат програми по енергийна ефективност, съответстващи на целите, заложени в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България и актовете по чл. 5, ал. 3, т. 5 и 6."

2. В ал. 4 думите „на държавните органи и" се заличават.

3. Алинея 5 се изменя така:

(5) Местните органи представят ежегодно на министъра на енергетиката отчети за изпълнението на програмите по ал. 2.

4. В ал. 7 думите „изпълнителния директор на агенцията" се заменят с „министъра на енергетиката".

5. Алинея 8 се отменя.

6. Алинеи 9 и 10 се изменят така:

„(9) В програмите по ал. 2 се включват мерки за енергийна ефективност за изпълнение на задължението по чл. 13а, ал. 1, като се отчитат въглеродните емисии през целия жизнен цикъл, както и икономическите и социалните ползи от тези мерки. Планираните мерки за енергийна ефективност следва да са в съответствие с изискванията на чл. 30а и когато е приложимо с изискванията на чл. 5а.

(10) В програмите по ал. 2 се предвиждат мерки за смекчаване на значителните отрицателни преки или косвени въздействия на мерките за енергийна ефективност върху домакинствата в положение на енергийна бедност."

4. Създава се ал. 11:

„(11) Мерките за енергийна ефективност, включени в програмите по ал. 2, се обсъждат със заинтересовани страни, а при необходимост и с населението на съответната община."

§ 12. В чл. 13 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „количество спестявания в първичното и в крайното енергийно потребление" се заменят с „намаляване на първичното и крайното потребление в сравнение с прогнозите на референтния сценарий на Европейския съюз от 2020 г."

2. Алинеи 2 и 3 се изменят така:

„(2) Националните цели за енергийна ефективност се определят в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България.

(3) При определянето на националните цели по ал. 2 се отчита прогнозното първично и крайно потребление на енергия до 31 декември 2030 г., въз основа на:

1. целите за намаляване на потреблението на енергия в първичното и крайното потребление на енергия на Европейския съюз;

2. предвидените и планирани мерки за повишаване на енергийната ефективност при производството, преноса и разпределението на горива и енергия, както и при крайното потребление на горива и енергия;

3. потенциала за спестяване на енергия по икономически ефективен начин;

4. енергийната интензивност на икономиката;

5. развитието на брутния вътрешен продукт и демографските показатели, както и на прогнозите за тях;

6. промените във вноса и износа на горива и енергия, развитието на енергийния микс в страната и потреблението на нови устойчиви горива;

7. възможностите за използване на всички видове енергия от възобновяеми източници, ядрена енергия, улавяне и съхранение на въглероден диоксид;

8. действащите мерки за повишаване на енергийната ефективност, изпълнени в изминал период;

9. декарбонизацията на енергийноинтензивните производства в индустрията;

10. потенциала за спестяване на енергия;

11. климатичните условия и прогнозите за изменението на климата."

§ 13. Създават се чл. 13а и чл. 13б:

„Чл. 13а. (1) За подпомагане изпълнението на националните цели за енергийна ефективност всички публични органи, с изключение на тези от сферата на обществения транспорт и въоръжените сили, предприемат мерки, включително чрез подмяна на стари и неефективни отоплителни уреди, за намаляване на крайното потребление на енергия с 1,9 % годишно в сравнение с определено базовото равнище на крайното потребление за 2021 г.

(2) Базовото равнище на крайното потребление на енергия за 2021 г. включва крайното потребление на енергия на всички публични органи, с изключение на обществения транспорт и въоръжените сили, и се изчислява въз основа на прогнозни данни за потреблението.

(3) Към крайното потребление на енергия по ал. 2 се включва потреблението на военни общежития и административни сгради на въоръжените сили.

(4) Намалението на потреблението на енергия от обществения транспорт и въоръжените сили е индикативно и може да се отчита като изпълнение на задължението по ал. 1, дори когато е изключено от базовото равнище.

(5) След 11 октомври 2027 г. базовото равнище по ал. 2 се актуализира въз основа на действителното крайно потребление на енергия на всички публични органи.

(6) До 31 декември 2026 г. задължението по ал. 1 не включва потреблението на енергия на публичните органи в населени места с по-малко от 50 000 жители, а до 31 декември 2029 г. - потреблението на енергия на публичните органи в населени места с по-малко от 5 000 жители.

(7) При изчисляването на крайното потребление на енергия на публичните органи може да се отчитат различните климатични условия в страната.

(8) При изпълнението на мерки за намаляване на крайното потребление на енергия публичните органи вземат под внимание въглеродните емисии през целия жизнен цикъл, както и икономическите и социалните ползи вследствие на изпълнението на мерки и инвестиционни проекти за подобряване на енергийна ефективност.

(9) При изпълнението на мерки за намаляване на крайното потребление на енергия публичните органи отчитат постигнатите енергийни спестявания, като наред с това отчитат подобряването на микроклимата в сградата, повишаването на професионалните знания, умения и компетентности на служителите чрез участие в програми или други форми на обучение, свързани с подобряването на енергийната ефективност.

(10) Публичните органи предоставят ежегодно информация за потреблението на енергия и за предприетите мерки за неговото намаление в Министерството на енергетиката. Информацията се изготвя по образец, утвърден от министъра на енергетиката, и се предоставя не по-късно от 15 декември на отчетната година.

(11) В Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България се включва информация за намалението на крайното потребление на енергия, което трябва да бъде постигнато от всички публични органи, в т.ч. по сектори, и мерките, които са планирани за постигането на това намаление. В докладите за напредъка в областта на енергетиката и климата се включва информация за намалението на крайното потребление на енергия, което се постига за всяка година.

Чл. 13б. (1) Когато въз основа на оценка съгласно член 29, параграфи 1 и 3 от Регламент (ЕС) 2018/1999 Европейската комисия установи, че постигнатите национални цели за енергийна ефективност, определени в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България, са недостатъчни, в срок до една година се предприемат мерки, които включват най-малко една от следните допълнителни мерки:

1. осигуряване на допълнително спестяване на енергия, включително по-силна подкрепа за разработването на проекти за прилагане на инвестиционни мерки за енергийна ефективност;

2. увеличаване на задължението за спестяване на енергия по чл. 14а, ал. 1;

3. коригиране на задължението на публичните органи;

4. внасяне на доброволна финансова вноска в Националния фонд за декарбонизация или друг финансов инструмент за подобряване на енергийната ефективност, като годишните финансови вноски се равняват на инвестициите, необходими за достигане на индикативната крива.

(2) Обобщена информация за мерките по ал. 1, включваща постигането на националните цели за енергийна ефективност и размера на очакваните енергийни спестявания, се представя с докладите за напредъка и с актуализацията на Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1999."

§ 14. В чл. 14 ал. 3, 4 и 5 се отменят.

§ 15. В чл. 14а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „националната цел за енергийна ефективност по чл. 13, ал. 2, т. 2" се заменят с „националните цели за енергийна ефективност по чл. 13, ал. 2".

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Общата кумулативна цел по ал. 1 за периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2030 г. се определя като натрупване на нови енергийни спестявания от:

1. 0,8 % от годишното крайно енергийно потребление от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2023 г., осреднено за последния тригодишен период, предхождащ 1 януари 2019 г.;

2. 1,3 % от годишното крайно енергийно потребление от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2025 г., осреднено за последния тригодишен период, предхождащ 1 януари 2019 г.;

3. 1,5 % от годишното крайно енергийно потребление от 1 януари 2026 г. до 31 декември 2027 г., осреднено за последния тригодишен период, предхождащ 1 януари 2019 г.;

4. 1,9 % от годишното крайно енергийно потребление от 1 януари 2028 г. до 31 декември 2030 г., осреднено за последния тригодишен период, предхождащ 1 януари 2019 г.“

3. В ал. 4:

а) текстът преди т. 1 се изменя така: „Общата кумулативна цел по ал. 1, намалена с размера на енергийните спестявания, които отговарят на дела на сектор "Транспорт“ и прогнозните енергийни спестявания от прилагането на алтернативните мерки, се разпределя като индивидуални цели за енергийни спестявания между следните задължени лица:“;

б) точка 4 се отменя.

4. Алинея 6 се изменя така:.

„(6) Енергийните спестявания, които отговарят на дела на сектор "Транспорт“ и прогнозните енергийни спестявания от прилагането на алтернативните мерки, се разпределят като годишни цели за енергийни спестявания на лицата, които освобождават горива за потребление в транспорта и които са лицензирани складодържатели по смисъла на Закона за акцизите и данъчните складове.“

5. Създава се ал. 7:

„(7) Делът на кумулативните спестявания на енергия при крайното потребление сред хората, засегнати от енергийна бедност, уязвимите клиенти, хората от домакинства с ниски доходи и, когато е приложимо, хората, живеещи в социални жилища, е 23 %.“

§ 16. В чл. 14б се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 думите „в Националния план за действие по енергийна ефективност и“ се заличават.

2. В ал. 3:

а) в текста преди т. 1 думите „Националния план за действие по енергийна ефективност и в“ се заличават;

б) в т. 1 думите „до 31 декември 2020 г. и“ се заличават.

3. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Обхватът и оценката на ефекта от изпълнените алтернативни мерки се посочват в анализа по чл. 7, ал. 1, т. 3.“

4. В ал. 7 накрая се поставя запетая и се добавя „като при прилагането на алтернативните мерки се отчита ролята на общностите за енергия от възобновяеми източници и гражданските енергийни общности“

5. Създава се ал. 8:

„(8) При отчитане изпълнението на алтернативните мерки може да се отчитат енергийните спестявания, които произтичат от мерки на политиката, независимо дали са въведени до 31 декември 2020 г. или след тази дата, при условие че тези мерки водят до нови отделни действия, осъществени след 31 декември 2020 г., и не са били отчетени за предходни периоди на задължения.“

§ 17. Създава се чл. 14в:

„Чл. 14в. (1) Когато общата кумулативна цел за енергийни спестявания по чл. 14, ал. 1 и чл. 14а, ал. 1 не е постигната през съответния период на задължения, оставащото количество енергийни спестявания се прехвърля за следващия период на задължения, в допълнение към кумулативните енергийни спестявания, предвидени за следващия период.

(2) Когато общата кумулативна цел за енергийни спестявания по чл. 14, ал. 1 и чл. 14а, ал. 1 до 2030 г. е постигната през съответния период на задължения, количеството енергийни спестявания, което надхвърля общата кумулативна цел за енергийни спестявания, но не повече от 10 на сто, може да се прехвърли за следващия период на задължения, без да се увеличават кумулативните енергийни спестявания за следващия период.“

§ 18. В чл. 15 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 2, 3, 4 и 5 се отменят.

2. Алинея 7 се изменя така:

„(7) Проектът на списък на задължените лица по чл. 14а, ал. 4 и техните индивидуални годишни цели се съставя и публикува на интернет страницата на Министерството в срок до 1 март на съответната година.“

3. В ал. 9 думите „не са подали в агенцията“ се заменят с „не са подали в Министерството на енергетиката“, а думите „определени от агенцията“ - с „определени от министъра на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице“.

4. В ал. 10 думите „на изпълнителния директор на агенцията“ се заменят с „в Министерството на енергетиката“, а думите „по чл. 11, ал. 6, т. 18“ – с „чл. 7, ал. 1, т. 4“.

5. Създават се ал. 11 - 13:

„(11) Задължените лица по чл. 14а, ал. 4 планират изпълнение на индивидуалните годишни цели за всяка следваща година въз основа на индивидуалните годишни цели от

предходни години, определени в списъка по чл. 19, ал. 3. Конкретният размер на индивидуалната годишна цел на всяко задължено лице се определя в списъка за съответната година.

(12) Индивидуалните годишни цели на задължените лица по чл. 14а, ал. 4 се определят като от годишния размер на енергийните спестявания по чл. 14а, ал. 4 се изважда размерът на енергийните спестявания, които отговарят на дела на сектор „Транспорт", осреднен за последния тригодишен период, предхождащ 1 януари 2019 г., и остатъкът се разпределя пропорционално на продадените от съответното задължено лице количества енергия на крайни клиенти през предходната година. Индивидуалните годишни цели по ал. 1, т. 2 се определят, като разликата между изчислената годишна стойност на енергийните спестявания по чл. 14а, ал. 2 и оценката на енергийните спестявания от алтернативни мерки през съответната година се разпределя между задължените лица по чл. 14а, ал. 4 пропорционално на продадените от съответното задължено лице количества енергия на крайни клиенти през предходната година.

(13) Задължените лица по чл. 14а, ал. 6 изпълняват годишна цел, която отговаря на дела на сектор „Транспорт" в крайното потребление на енергия, осреднен за последния тригодишен период, предхождащ 1 януари 2019 г., в годишната цел по чл. 14а, ал. 4."

§ 19. Член 16 се отменя.

§ 20. В чл. 16а се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.
2. Създава се ал. 2:

„(2) При отчитане изпълнението на индивидуалните годишни цели задължените лица по чл. 14а, ал. 4 може да отчитат енергийните спестявания от мерки, независимо дали са изпълнени до 31 декември 2020 г. или след тази дата, при условие че тези мерки водят до нови отделни действия, осъществени след 31 декември 2020 г., и които не са били отчетени за предходни периоди на задължения."

§ 21. В чл. 17 думите „чл. 14, ал. 4 и" се заличават.

§ 22. В чл. 19 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 1 и 2 се отменят.
2. В ал. 3 накрая се добавя „и се публикува на интернет страницата на Министерството на енергетиката".
3. Алинея 4 се отменя.
4. В ал. 5 думата „Агенцията" се заменя с „Министерството на енергетиката".

§ 23. В чл. 20 се правят следните изменения:

1. В текста преди т. 1 думите „чл. 14, ал. 4 и" се заличават.

2. В т. 5 думите „с финансиране“ се заменят с „в т.ч. финансирани“.

§ 24. Член 20а се изменя така:

„Чл. 20а. (1) Спестяванията на енергия от мерки, прилагани за изпълнението на индивидуалните цели за енергийни спестявания на задължените лица, и от алтернативни мерки трябва да са допълнителни спрямо спестяванията, които при всички случаи биха се реализирали и без дейността на задължените, участващите или изпълняващите страни или на органите на изпълнителната власт.

(2) Спестяванията на енергия от мерки, произтичащи от прилагането на законодателството на Европейския съюз, се считат за такива мерки, които при всички случаи биха се реализирали, и поради това не може да се отчитат за изпълнението на индивидуалните цели за енергийни спестявания на задължените лица и от алтернативните мерки.

(3) За изпълнението на индивидуалните цели за енергийни спестявания на задължените лица и на алтернативните мерки се отчитат само спестявания на енергия от мерки, надхвърлящи:

1. стандартите на Европейския съюз за емисии от нови леки пътнически автомобили и нови леки търговски превозни средства, произтичащи от прилагането на Регламент (ЕС) 2019/631 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за определяне на стандарти за емисиите на CO2 от нови леки пътнически автомобили и от нови леки търговски превозни средства и за отмяна на регламенти (ЕО) № 443/2009 и (ЕС) № 510/2011 (ОВ, L 111/13 от 25 април 2019 г.);

2. изискванията на Европейския съюз за оттегляне от пазара на някои продукти, свързани с потреблението на енергия, в съответствие с изпълнението на мерки за прилагане съгласно Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението.

(4) За изпълнението на индивидуалните цели за енергийни спестявания на задължените лица и на алтернативните мерки не може да се отчитат енергийни спестявания, постигнати в резултат на нови мерки, свързани с използването на директно изгаряне на изкопаеми горива в продукти, оборудване, транспортни системи, превозни средства, сгради или дейности. Когато се прилагат мерки, при които се предвижда комбиниране на технологии, не се взема предвид дела на енергийни спестявания, свързани с технологията за изгаряне на изкопаеми горива.

(5) Изискванията на ал. 4 не се прилагат в периода от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2030 г., когато постигнатите енергийни спестявания са от технологии за директно изгаряне на изкопаеми горива, които подобряват енергийната ефективност в енергоемки предприятия, при условие че предприятието, в което се изпълняват мерките

за енергийна ефективност, е извършило обследване за енергийна ефективност и е изготвило план за изпълнение в съответствие с чл. 57, ал. 10, който включва:

1. кратък преглед на всички разходоефективни мерки за енергийна ефективност със срок на възвръщаемост от 5 или по-малко години;

2. график за изпълнение на всички мерки за енергийна ефективност, препоръчани в обследването за енергийна ефективност със срок на възвръщаемост от пет години или по-малко;

3. изчисляване на очакваните енергийни спестявания от мерките, включени в графика по т. 2;

4. мерки за енергийна ефективност, свързани с използването на технологии за директно изгаряне на изкопаеми горива, включващи информация, необходима за доказване, че планираната мярка не увеличава количеството необходима енергия или капацитета на дадена инсталация, и обосновка, че внедряването на устойчиви технологии за неизкопаеми горива е технически неосъществимо;

5. информация, че технологията за директно изгаряне на изкопаеми горива съответства на най-добрите налични техники в съответствие с чл. 99а от Закона за опазване на околната среда.

(6) За целите на ал. 5 използването на технологии за директно изгаряне на изкопаеми горива в предприятието не може да води до увеличаване на потреблението на енергия или до увеличаване на капацитета на инсталацията в това предприятие, като предприятието следва да е представило доказателства, че не е технически осъществимо друго устойчиво решение за използването на неизкопаеми горива.

(7) За изпълнението на индивидуалните цели за енергийни спестявания на задължените лица и на алтернативните мерки са допустими:

1. мерки за използване на технологии за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, изградени върху или в сгради;

2. мерки, които водят до проверими и измерими или оценими спестявания на енергия при крайното потребление на енергия и енергийните спестявания, оценени в съответствие с чл. 76.

(8) За изпълнението на индивидуалните цели за енергийни спестявания на задължените лица и на алтернативните мерки са допустими мерки при крайното потребление на енергия, произтичащи от прилагането на мерки за подобряване на енергийната ефективност, предприети съгласно правилата относно извънредните ситуации по член 122 от Договора за функционирането на Европейския съюз, при условие че енергийните спестявания може да бъдат оценени в съответствие с чл. 76, с изключение на енергийните спестявания в резултат на мерки, свързани с режим на ограничения или намаления на потреблението.

(9) Енергийните спестявания при обновяване на сгради в експлоатация, които не отговарят на изискванията на ал. 2, може да се отчитат за целите на чл. 14а, ал. 1, с изключение на енергийните спестявания, които са резултат от мерки, свързани с използването на директно изгаряне на изкопаеми горива.

(10) При изчислението на енергийните спестявания по чл. 14а, ал. 1 се отчитат жизненият цикъл на мерките и бързината, с които ефектът на енергийните спестявания постепенно намалява. Това изчисление отчита енергийните спестявания, които ще се постигнат от всяко отделно действие през периода от датата на неговата реализация до 31 декември 2030 г.".

§ 25. В чл. 21 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „чл. 14, ал. 4 и" се заличават.
2. В ал. 2 думите „чл. 14, ал. 4 и" се заличават.

§ 26. Създава се чл. 21а:

„Чл. 21а. Задълженията на лицата по чл. 14а, ал. 6 се изпълняват чрез годишна вноска в Националния фонд за декарбонизация, като размерът ѝ се определя по методика в наредбата по чл. 18, ал. 1."

§ 27. В чл. 22 думите „чл. 14, ал. 4 и" се заличават.

§ 28. Член 23 се изменя така:

„Чл. 23. (1) За подпомагане изпълнението на националната цел за енергийна ефективност във всички отоплявани и/или охлаждани сгради, които са заети от публични органи, ежегодно се предприемат мерки за подобряване на енергийните характеристики на поне 3 на сто от общата разгъната застроена площ, с цел да се преобразуват в сгради с близко до нулево потребление на енергия или в сгради с нулеви емисии.

(2) Целта по ал. 1 се изчислява въз основа на разгънатата застроена площ на сградите с разгъната застроена площ над 250 кв. м, които към 1 януари 2024 г. не са сгради с близко до нулево потребление на енергия.

(3) Изискванията на ал. 1 не се прилагат за:

1. сгради културни ценности, включени в обхвата на Закона за културното наследство, доколкото изпълнението на някои минимални изисквания за енергийни характеристики води до нарушаване на архитектурните и/или художествените характеристики на сградата;

2. сгради, притежавани от въоръжените сили или от държавната администрация, които служат за целите на националната отбрана, освен военните общежития и административните сгради на въоръжените сили;

3. молитвени домове, храмове или манастири за публични религиозни обреди и служби на регистрираните вероизповедания в страната;

4. сгради, за които не е осъществимо технически, икономически или функционално преобразуване в сграда с близко до нулево потребление на енергия.

(4) Обновяването на сградите по ал. 3, т. 4 не се отчита за целта по ал. 1.

(5) За сградите по ал. 1 се прилагат мерки за подобряване на енергийните им характеристики, съгласно реда на подреждането им в списъка по ал. 6.

(6) За сградите по ал. 1 се изготвя списък, който съдържа най-малко следните данни:

1. застроена площ, кв. м;

2. измерено годишно потребление на топлинна енергия, енергия за охлаждане, електрическа енергия и топла вода, когато такива данни са налични, MWh;

3. сертификат за енергийни характеристики на всяка сграда.

(7) Когато през дадена година подобряването на енергийните характеристики е повече от 3 на сто от общата разгъната застроена площ на сградите, излишъкът може да се прехвърли към всяка от предходните три или към всяка от следващите три години до 31 декември 2026 г. и за следващите две години, считано от 1 януари 2027 г.

(8) Когато заеманите от публични органи сгради не са тяхна собственост, публичните органи преговарят със собственика при подновяване на наема, промяна на предназначението, извършване на основен ремонт или при извършване на текущата поддръжка на сградата, с цел установяване на условия в договора за превръщане на сградата в такава с близко до нулево потребление на енергия или в сграда с нулеви емисии.

(9) При сключване от публичен орган на договор за наем на нова сграда преди срока, определен в наредбата по чл. 31, ал. 4, същият предвижда действия за преобразуването ѝ в сграда с нулеви емисии в съответствие с изискванията на наредбата."

§ 29. В глава втора в наименованието на раздел III думите „и национални планове и програми" се заличават.

§ 30. Член 25 се изменя така:

„Чл. 25. (1) Националният план за обновяване на сградния фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г. се разработва с цел преобразуване на съществуващите сгради в сгради с нулеви емисии, наричан по-нататък „Националния план".

(2) Националният план съдържа:

1. преглед на националния сграден фонд по типове сгради, включително техния дял в националния сграден фонд, периоди на строителство и климатични зони, където е уместно, въз основа на статистически извадки и данни за сертификатите за енергийните характеристики, анализ на пазарните пречки и неефективността на пазара и преглед на капацитета в секторите на строителството, енергийната ефективност и енергията от

възобновяеми източници, както и на дела на уязвимите домакинства, въз основа на статистически извадки, когато е целесъобразно;

2. пътна карта с определени цели и измерими показатели за напредъка, включително намаляването броя на домакинствата в положение на енергийна бедност, с оглед постигане на целта за неутралност по отношение на климата до 2050 г.;

3. преглед на изпълнените и планираните политики и мерки в подкрепа на изпълнението на пътната карта по т. 2;

4. описание на необходимите инвестиции за изпълнението на националния план, източници на финансиране и мерките, както и административните ресурси за обновяване на сградите;

5. прагове за експлоатационните емисии на парникови газове и годишното търсене на първична енергия на нова или обновена сграда с нулеви емисии;

6. минимални стандарти за енергийните характеристики на нежилищни сгради въз основа на максималните прагове за енергийните характеристики;

7. национална крива за постепенно обновяване на жилищния сграден фонд, включително етапните цели до 2030 г. и 2035 г. за средно потребление на първична енергия в kWh/(m2.г);

8. основана на факти оценка на очакваните енергийни спестявания и ползите в по-широк смисъл, включително свързаните с качеството на вътрешната среда.

(3) Пътната карта включва:

1. национални цели за 2030 г., 2040 г. и 2050 г. за годишния процент на обновяване, потреблението на първична и крайна енергия от националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради и намалението на експлоатационните емисии на парникови газове;

2. конкретни срокове до 2040 г. и 2050 г. нежилищните сгради да отговарят на по-ниски максимални прагове за енергийните характеристики определени по наредбата по чл. 31, ал. 4, в съответствие с тенденциите за преобразуване на националния сграден фонд в сгради с нулеви емисии и

3. основана на доказателства оценка на очакваните енергийни спестявания и ползите в по-широк смисъл, включително свързаните с качеството на вътрешната среда.

(4) Националната крива за постепенно обновяване на жилищния сграден фонд се изразява като намаление на средното потребление на първична енергия в kWh/(m2.г.) на целия жилищен сграден фонд за периода 2020-2050 г. и определя броя или разгънатата застроена площ на жилищните сгради и обособени части от жилищни сгради, които се обновяват годишно, включително броя или разгънатата застроена площ на 43 жилищни сгради и обособени части от жилищни сгради с най-лоши характеристики. Националната крива за постепенното обновяване на жилищния сграден фонд се

позовава на данни от статистически извадки и данни от сертификати за енергийните характеристики.

(5) Националният план се актуализира на всеки пет години след 31 декември 2026 г., като проектът на национален план се представя с проекта на актуализирания Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България.

(6) В процеса на разработването на Националния план се провежда обществена консултация с местните и регионалните органи и други социално-икономически партньори, включително гражданското общество и организациите, работещи с уязвими домакинства. Обобщение на резултатите от обществената консултация се прилагат към проекта на националния план.

(7) Когато Европейската комисия е отправила препоръки към представения национален план, в проекта на национален план се извършват подходящи промени или се изготвят и представят мотиви пред Европейската комисия. Мотивите се публикуват на интернет страниците на Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Министерството на енергетиката.

(8) Подробни данни за изпълнението на националния план се представят към всяка следваща актуализация."

§ 31. Член 26 се отменя.

§ 32. Член 27 се отменя.

§ 33. Член 28 се отменя.

§ 34. В чл. 29, т. 6 думите „предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление" се заменят с „предприятия".

§ 35. Член 30а се изменя така:

„Чл. 30а. (1) При възлагане на обществени поръчки на стойност, равна или по-висока от посочените в чл. 20, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Закона за обществените поръчки, и на концесии на стойност, равна или по-висока от посочените в чл. 1, ал. 2 от Закона за концесиите, възложителите по смисъла на Закона за обществените поръчки и възлагащите органи по смисъла на Закона за концесиите закупуват само стоки и сгради и извършват строителство с високи показатели за енергийна ефективност, както следва:

1. когато даден продукт попада в обхвата на делегиран акт, приет съгласно Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2017 година за определяне на нормативна рамка за енергийно етикетиране и за отмяна на Директива 2010/30/ЕС (ОВ L 198/1 от 28.07.2017 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2017/1369", или на свързан с тях акт за изпълнение на Европейската комисия, закупуват само продуктите, отговарящи на критерия, предвиден в член 7, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/1369;

2. когато даден продукт не попада в обхвата на т. 1, но е включен в предмета на мярка за прилагане съгласно наредбата по чл. 26а, ал. 3 от Закона за техническите изисквания към продуктите, закупуват само продуктите, съответстващи на показателите за енергийна ефективност, посочени в мярката за прилагане;

3. когато даден продукт или услуга попада в обхвата на критериите на Съюза за екологосъобразни обществени поръчки или наличните равностойни национални критерии, които са от значение за енергийната ефективност на продукта или услугата, полагат максимални усилия за закупуване само на продукти и услуги, които отговарят най-малко на техническите спецификации, определени като „базово" равнище в съответните критерии на Съюза за екологосъобразни обществени поръчки или наличните равностойни национални критерии, включително, наред с другото, за центрове за данни, сървърни помещения и услуги в облак, пътно осветление и пътна сигнализация, компютри, монитори и смартфони;

4. закупуват само автомобилни гуми, които отговарят на критерия за най-висок клас енергийна ефективност, както е определено в Регламент (ЕО) 2020/740 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 2020 година относно етикетирането на гуми по отношение на горивната ефективност и други параметри, за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1369 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1222/2009 (ОВ, L 171 от 5 юни 2020 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 2020/740".

(2) При възлагане на обществени поръчки за услуга на стойност, равна или по-висока от посочените в чл. 20, ал. 1 от Закона за обществените поръчки, възложителите изискват от изпълнителите да използват само продукти, отговарящи на изискванията по ал. 1, т. 1 и 2. Изискването се прилага само към нови продукти, закупени от изпълнителите отчасти или изцяло за целите на изпълнението на услугите.

(3) Алинеи 1 и 2 не се прилагат:

1. когато е установена обективна неприложимост поради технически причини;

2. когато е налице риск от намаляване на обществената сигурност или възпрепятстване на възможността за реагиране при извънредни ситуации в областта на общественото здраве;

3. при договори на въоръжените сили, когато прилагането им противоречи на характера и дейността на въоръжените сили;

4. при договори за доставка на военно или чувствително оборудване по смисъла на § 2, т. 2, съответно т. 65 от допълнителните разпоредби на Закона за обществените поръчки.

(4) Алинея 1, т. 4 може да не се прилага при закупуване на гуми с най-висок клас на сцепление с влажна пътна настилка или с най-висок клас на външен шум при търкаляне съгласно Регламент (ЕО) № 2020/740, когато това е обосновано по съображения за безопасност или защита на общественото здраве.

(5) При възлагане на договори за услуги възложителите и възлагащите органи извършват оценка на осъществимостта за сключването на дългосрочни договори за енергийни спестявания, които водят до дългосрочни енергийни спестявания.

(6) При сключването на договор за обществена поръчка или концесия на стойност по-голяма или равна на праговите стойности, посочени в ал. 1, възложителите и възлагащите органи прилагат принципа „енергийната ефективност на първо място", включително за обществени поръчки и концесии, за които не са предвидени специални изисквания за енергийна ефективност и при които са налице значителни инвестиции на стойност над 100 000 000 евро всяка или над 175 000 000 евро за транспортните инфраструктурни проекти, свързани с енергийни системи и различни от енергетиката сектори, когато тези сектори имат въздействие върху потреблението на енергия и енергийната ефективност.

(7) Министърът на икономиката, инвестициите и индустрията съставя и публикува на интернет страницата на Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията списък на продуктите по ал. 1."

§ 36. Създава се чл. 30б:

„Чл. 30б. (1) При покупка или наем на сграда по реда на Закона за държавната собственост или Закона за общинската собственост сградата трябва да отговаря най-малко на изискването за „сграда с близко до нулево потребление на енергия", удостоверено със сертификат за енергийни характеристики.

(2) Алинея 1 не се прилага, когато сградата е предназначена да бъде:

1. основно обновена или разрушена;

2. препродадена, без да се използва за собствени нужди;

3. запазена като сграда културна ценност, включена в обхвата на Закона за културното наследство."

§ 37. В чл. 31 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2:

а) в т. 1 думата „екологичната" се заменя с „функционалната";

б) точка 2 се изменя така:

„2. новите сгради да бъдат оборудвани, когато това е технически и икономически осъществимо, с устройства за саморегулиране и за отделно регулиране на температурата във всяка стая или, когато е оправдано, в специално определен отоплен участък на обособената част на сградата и, когато е целесъобразно, с хидравлично балансиране;"

в) създават се т. 4, 5 и 6:

„4. да предвиждат проектиране на сгради с нулеви емисии, считано от датата, определена с наредбата по ал. 4;

5. да предвиждат проектиране на нови сгради по начин, който позволява оптимално използване на слънчевото греене за производство на енергия, съобразно разположението на сградата, за последващо разходоефективно инсталиране на оборудване за слънчева енергия;

6. съществуващите сгради да бъдат оборудвани, когато това е технически и икономически осъществимо, с устройства за саморегулиране и за отделно регулиране на температурата във всяка стая или, когато е оправдано, в специално определен отоплен участък на обособената част на сградата и, когато е целесъобразно, с хидравлично балансиране, когато се подменят топлогенератори или охлаждащите генератори."

2. В ал. 4 след думите „включително на сградите с близко до нулево потребление на енергия" се добавя „и сградите с нулеви емисии".

3. В ал. 5 накрая се добавя „на резултатите от изчислението на оптималните разходи, определени с наредбата по ал. 4 и на актуализираните национални цели и политики в областта на енергетиката и климата".

4. В ал. 6 думите „настройка и контрол" се заменят с „настройка, контрол и когато е целесъобразно, хидравлично балансиране".

5. Създават се ал. 7 и 8:

„(7) За всички входни данни и допускания, използвани за изчисленията на равнищата на оптимални разходи за минималните изисквания за енергийните характеристики, както и за резултатите от изчисленията се изготвя доклад до Европейската комисия при спазване на приложение III към Делегиран регламент (ЕС) № 244/2012 на Комисията от 16 януари 2012 година за допълване на Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно енергийните характеристики на сградите чрез създаване на сравнителна методологична рамка за изчисляване на равнищата на оптимални разходи във връзка с минималните изисквания за енергийните характеристики на сградите и сградните компоненти (ОВ L 81/18 от 21 март 2012 г.). Докладите, които се представят на Европейската комисия до 30 юни 2028 г. и за следващи периоди, се изготвят при спазване на Делегиран регламент (ЕС) 2025/2273 на Комисията от 30 юни 2025 година за допълване на Директива (ЕС) 2024/1275 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на установяването на сравнителна методологична рамка за изчисляване на равнищата на оптимални разходи във връзка с минималните изисквания за енергийните характеристики на сградите и сградните компоненти (ОВ L 2025/2273 от 6 ноември 2025 г.). Докладите се изготвят, съответно актуализират и представят от министъра на регионалното развитие и благоустройството на Европейската комисията на редовни интервали, които са не по-дълги от пет години.

(8) Когато Европейската комисия установи, че представените с доклада по ал. 7 равнища на оптималните разходи за минималните изисквания за енергийните характеристики са по-добри с над 15 % от действащите минимални изисквания за

енергийните характеристики, в срок до 24 месеца се извършва корекция от предоставянето на резултатите от извършеното от Европейската комисия сравнение."

§ 38. Член 31а се изменя така:

„Чл. 31а. (1) Нежилищните сгради в експлоатация с инсталации по чл. 49, всяка с полезна номинална мощност за отопление или охлаждане на помещения над 290 kW, се оборудват със системи за сградна автоматизация и управление, когато това е технически и икономически осъществимо.

(2) Нежилищните сгради в експлоатация с инсталации по чл. 49, всяка с полезна номинална мощност за отопление или охлаждане на помещения над 70 kW до 290 kW включително, се оборудват със системи за сградна автоматизация и управление, когато това е технически и икономически осъществимо в срок до 31 декември 2029 г.

(3) Техническата и икономическата осъществимост по ал. 1 и 2 се обосновават с инвестиционния проект и/или при обследването на сградата.

(4) Системите за сградна автоматизация и управление по ал. 1 се осигуряват със следните функционални възможности:

1. извършват постоянен мониторинг, регистрират, анализират и дават възможност за регулиране на потреблението на енергия;

2. извършват сравнителен анализ на енергийните характеристики на сградата, отчитат намаляване на ефективността на техническите сградни инсталации и информират лицето, отговорно за съоръженията или за техническото управление на сградите, относно възможностите за повишаване на енергийната ефективност;

3. позволяват комуникация със свързани технически сградни инсталации и друго оборудване в сградата и са оперативно съвместими с техническите сградни инсталации независимо от използваните от тях технологии, устройства и от техните производители;

4. извършват мониторинг на качеството на вътрешната среда."

§ 39. Създават се чл. 31б и чл. 31в:

„Чл. 31б. (1) Когато това е технически и икономически осъществимо нежилищните сгради с полезна номинална мощност на инсталациите по чл. 49:

1. над 290 kW - се оборудват с автоматични устройства за управление на осветлението до 31 декември 2027 г.;

2. над 70 kW до 290 kW включително - се оборудват с автоматични устройства за управление на осветлението до 31 декември 2029 г.

(2) Автоматичните устройства за управление на осветлението трябва да са подходящо зонирани и да засичат присъствие.

Чл. 31в. (1) Когато това е технически, икономически и функционално осъществимо, новите жилищни сгради и жилищните сгради в експлоатация, в които се извършва основен ремонт, разполагат със системи с:

1. функция за постоянно електронно наблюдение, която измерва ефективността на инсталациите и информира собствениците или управителя на сградата в случай на значителна промяна, и когато възникне необходимост от сервизно обслужване на инсталациите;

2. ефективни функции за контрол, за да се гарантира оптимално производство, разпределение и съхранение, както и потребление на енергия и когато е приложимо, хидравличен баланс на техническите сградни инсталации;

3. способност за реагиране на външни сигнали и за коригиране на потреблението на енергия."

§ 40. В чл. 32 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „който е електронен цифров документ".

2. В ал. 4, т. 2 думите „сградите за обществено обслужване" се заменят със „сградите, заети от публични органи".

3. В ал. 5:

а) в т. 4 думите „и части от сгради с производствено предназначение" се заменят с „, части от сгради с производствено предназначение и складове".

б) създава се т. 7:

„7. сгради, притежавани от въоръжените сили или от държавната администрацията, които служат за целите на националната отбрана, освен военните общежития и административните сгради на въоръжените сили."

§ 41. В чл. 33 ал. 2 се изменя така:

„(2) Собствениците на самостоятелни обекти в сграда имат право да получат достъп до сертификата по ал. 1."

§ 42. В чл. 34 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „оригинала на" се заменят с „достъп до".

2. В ал. 2 думите „копие на" се заменят с „достъп до".

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) При отдаване под наем на нова сграда или на самостоятелни обекти в нея, както и при подновяване на договор за наем, наемодателят осигурява на наемателя достъп до сертификата по чл. 33, ал. 1."

4. В ал. 4, изречение първо се изменя така:

„Когато нова сграда, за която е издаден сертификат за енергийни характеристики, или самостоятелен обект в нея се обявява за продажба или за отдаване под наем, показателят специфичен годишен разход на първична енергия – kWh/m^2 и класът за енергопотребление, посочени в сертификата, се отбелязват в обявата."

§ 43. В чл. 36, ал. 3, изречение първо накрая се поставя запетая и се добавя „който е електронен цифров документ".

§ 44. Член 38 се изменя така:

„Чл. 38. (1) Сградите в експлоатация подлежат на задължително обследване и сертифициране с изключение на:

1. молитвените домове на регистрираните вероизповедания в страната;

2. обособени сгради с разгъната застроена площ до 50 кв. м.

(2) Може да бъдат обследвани, но не се сертифицират:

1. временни сгради с планирано време за използване до две години;

2. нежилищни сгради, използвани за селскостопанска дейност;

3. производствени сгради, части от сгради с производствено предназначение и складове;

4. жилищни сгради, които се използват по предназначение до 4 месеца годишно или като алтернатива през ограничен период от време в годината и са с очаквано потребление на енергия, по-малко от 25 на сто от очакваното при целогодишно използване.

(3) Сгради културни ценности, включени в обхвата на Закона за културното наследство, може да бъдат обследвани за енергийна ефективност и да бъдат сертифицирани, доколкото изпълнението на някои от предписаните мерки за повишаване на енергийната ефективност не води до нарушаване на архитектурните и/или художествените характеристики на сградата.

(4) Собствениците на сгради, заети от публични органи, са длъжни да започнат изпълнението на мерките за достигане на минимално изискващия се клас на енергийно потребление, предписани от първото обследване, в тригодишен срок от датата на приемане на резултатите от обследването.

(5) Собствениците или наемателите на сгради, заети от публични органи, и собствениците на нежилищни сгради са длъжни да поставят копие от сертификата на видно за посетителите място в сградата.

(6) Изпълнението на изискванията на ал. 5 не включва задължението да се поставят препоръките, съдържащи се в сертификата за енергийни характеристики."

§ 45. В чл. 39 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 цифрата „6" се заменя с числото „10".
2. В ал. 3 в текста преди т. 1 думата „актуализира" се заменя с „подновява".
3. Създават се ал. 4 и 5:

„(4) Когато са изпълнени единични мерки, препоръчани с обследване за енергийна ефективност на сграда в експлоатация, сертификатът може да бъде актуализиран, като срокът на валидност на сертификата не се променя.

(5) Когато са въведени мерки, посочени в паспорта за обновяване на сграда, сертификатът за енергийни характеристики на сграда в експлоатация се актуализира чрез опростена процедура, съгласно наредбата по чл. 48, като срокът на валидност на сертификата не се променя."

§ 46. В чл. 40, ал. 1 думите „техническата и икономическата целесъобразност" се заменят с „техническата, функционалната и икономическата осъществимост".

§ 47. В чл. 41 се правят следните изменения:

1. Алинеи 1 и 2 се изменят така:

„(1) При продажба на сграда или на самостоятелен обект в нея, включително след извършване на основен ремонт, продавачът осигурява на купувача достъп до сертификата за енергийни характеристики на сградата.

(2) При отдаване под наем или при подновяване на договор за наем на сграда или на самостоятелен обект в нея, наемодателят осигурява на наемателя достъп до сертификата за енергийни характеристики на сградата."

2. В ал. 3, изречение първо се изменя така:

„Когато сграда в експлоатация, за която е издаден сертификат за енергийни характеристики, или самостоятелен обект в нея е обявен/а за продажба или за отдаване под наем, показателят специфичен годишен разход на първична енергия – kWh/m^2 и класът на енергопотребление, посочени в сертификата, се отбелязват в обявата."

§ 48. В чл. 42 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.
2. Създават се ал. 2 и 3:

„(2) При наличие на сертификат за енергийни характеристики на сградата, по искане на собственика лицата по ал. 1 може да издадат паспорт за обновяване на сграда или на части от сграда, когато тези части са с различно предназначение.

(3) Паспортът за обновяване на сградата или на части от нея има за цел да подпомогне собственика да планира обновяването съвместно с лицата по ал. 1, съобразно неговите предпочитания и финансови възможности."

§ 49. В чл. 43 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 в текста преди т. 1 след думите „сертифицирането на сгради" се добавя „издаването на паспорти за обновяване на сгради, изготвянето на оценка на готовността за интелигентно управление,"

2. В ал. 2 в текста преди т. 1 след думите „сертифицирането на сгради," се добавя „издаването на паспорти за обновяване на сгради, изготвянето на оценка на готовността за интелигентно управление,"

§ 50. В чл. 44 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата „Агенцията“ се заменя с „Министерството на енергетиката“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Искането по ал. 1 съдържа:

1. за лицата по чл. 43, ал. 1:

а) Единен идентификационен код на лицата, вписани в търговския регистър, като търговците по законодателството на друга държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария представят съответен документ, издаден от компетентния орган на държавата по регистрация;

б) списък на персонала от консултанти по енергийна ефективност, включващ трите имена, ЕГН или друг аналогичен номер за чуждестранни лица, специалност, номер, дата и издател на документ за придобито образование и квалификация, документи за придобит стаж по специалността и удостоверение за успешно положен изпит за повишаване на квалификацията по чл. 43, ал. 1, т. 3, буква "в", и документ относно правоотношението с юридическото лице. Когато образованието е придобито в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство или в Конфедерация Швейцария, се посочват номер, дата и издател на документите за тяхното признаване в Република България;

2. за лицата по чл. 43, ал. 2 – номер, дата и издател на документ за придобито образование и квалификация, документи за придобит стаж по специалността и удостоверение за успешно положен изпит за повишаване на квалификацията по чл. 43, ал. 2, т. 5. Когато образованието е придобито в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство или в Конфедерация Швейцария, се посочват номер, дата и издател на документите за тяхното признаване в Република България.“

3. В ал. 4 думата „Агенцията“ се заменя с „Министерството на енергетиката“.

4. В ал. 5 думата „Агенцията“ се заменя с „Министерството на енергетиката“.

5. В ал. 6 думите „изпълнителния директор на агенцията“ се заменят с „министъра на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице“.

6. В ал. 7, изречение второ накрая се добавя „и представяне на документ за преминато допълнително обучение на консултантите по енергийна ефективност, съгласно изискванията на наредбата по ал. 9“.

7. В ал. 9 след думите „Обстоятелствата по чл. 43“ се добавя „и чл. 59“, а след думите „и ал. 2, т. 5“ - „и чл. 59, ал. 1, т. 3, буква “в“*“.*

§ 51. В чл. 45 думата „Агенцията“ се заменя с „Министерството на енергетиката“.

§ 52. В чл. 46 ал. 1 се изменя така:

„(1) Лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 подават в Министерството на енергетиката документите от извършеното обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, издадените паспорти за обновяване на сгради и изготвените оценки на подготвеността за интелигентно управление в 14-дневен срок от датата на подписване на протокол за приемане на резултатите. Документите се подават при условията и по реда на наредбата по чл. 48."

§ 53. В чл. 48 думите „обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, на части от сгради" се заменят с „обследване за енергийна ефективност, сертифициране на сгради и на части от сгради, издаването на паспорти за обновяване на сгради, изготвянето на оценка на готовността за интелигентно управление".

§ 54. В глава трета наименованието на раздел III се изменя така: „Проверка за енергийна ефективност на инсталации в сгради".

§ 55. В чл. 49 думите „инсталации за комбинирано отопление и вентилация и климатични инсталации в сгради" се заменят с „инсталации за комбинирано отопление и вентилация, климатични инсталации и комбинирани климатични и вентилационни инсталации в сгради".

§ 56. В чл. 50 се правят следните изменения:

1. Алинеи 1, 2 и 3 се изменят така:

„(1) На проверка по реда на този закон подлежат отоплителни инсталации и инсталации за комбинирано отопление и вентилация в сгради с полезна номинална мощност:

1. над 70 kW до 290 kW включително - най-малко веднъж на всеки пет години;

2. над 290 kW - най-малко веднъж на всеки три години."

(2) Полезната номинална мощност на инсталацията се определя като сума от номиналните мощности на топлогенераторите и охлаждащите генератори.

(3) Проверката по ал. 1 включва оценка на:

1. състоянието и функционирането на достъпните части на генераторите, циркулационните помпи и когато е целесъобразно — компонентите на вентилационните системи, системите за разпределение на въздуха и водата, системите за хидравлично балансиране и системата за управление;

2. коефициента на полезно действие на генераторите – за отоплителни инсталации и инсталации за комбинирано отопление и вентилация с полезна номинална мощност над 70 kW;

3. оразмеряването на генераторите в съответствие с нуждите от отопление на сградата."

2. Алинея 7 се изменя така:

„(7) Сградите със системи, които отговарят на изискванията на чл. 31а, ал. 4 и чл. 31в, не подлежат на проверка по ал. 1."

§ 57. В чл. 51 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 1 и 2 се изменят така:

„(1) На проверка по реда на този закон подлежат климатичните инсталации и комбинираните климатични и вентилационни инсталации в сгради с полезна номинална мощност:

1. над 70 kW до 290 kW включително - веднъж на всеки пет години;

2. над 290 kW - веднъж на всеки три години.

(2) Проверката по ал. 1 включва оценка на:

1. състоянието и функционирането на достъпните части от инсталацията и когато е целесъобразно – на системите за разпределение на въздуха, компонентите на вентилационните системи и системата за управление;

2. коефициента на полезно действие на генераторите;

3. оразмеряване на генераторите в съответствие с нуждите от охлаждане на сградата."

2. В ал. 4 думите „Климатичните инсталации" се заменят с „Инсталациите по ал. 1".

3. Създават се ал. 5 и 6:

„(5) Сградите със системи, които отговарят на изискванията на чл. 31а, ал. 4 и чл. 31в, не подлежат на проверка по ал. 1.

(6) Полезната номинална мощност на инсталацията по ал. 1 се определя като сума от номиналните мощности на топлогенераторите и охлаждащите генератори."

§ 58. Член 52 се изменя така:

„Чл. 52. В срок 6 месеца от датата на въвеждане в експлоатация на съоръженията по чл. 50, ал. 1 и чл. 51, ал. 1 техните собственици подават в Министерството на енергетиката декларация по образец, утвърден от министъра на енергетиката."

§ 59. В чл. 53, ал. 1 думата „котлите" се заменя с „генераторите".

§ 60. В чл. 54 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „отоплителните инсталации и инсталациите за комбинирано отопление и вентилация по чл. 50, ал. 1 и на климатичните инсталации по чл. 51, ал. 1" се заменят с „инсталациите по чл. 50, ал. 1 и чл. 51, ал. 1".

2. В ал. 3 думите „на агенцията" се заменят с „в Министерството на енергетиката".

3. Създават се ал. 4 и 5:

„(4) В доклада по ал. 2 се включват препоръки за подобрение на енергийните характеристики на преминалата през проверка инсталация, които са ефективни от гледна точка на разходите.

(5) В доклада по ал. 2 се посочват всички несъответствия, свързани с безопасността на инсталациите по чл. 50, ал. 1 и чл. 51, ал. 1, които са установени при проверката за енергийна ефективност. Лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 и чл. 59, ал. 1 не носят отговорност във връзка с установените или посочените несъответствия, свързани с безопасността на инсталациите."

§ 61. В чл. 55, ал. 1 думата „агенцията" се заменя с „Министерството на енергетиката", а думите „инсталации за комбинирано отопление и вентилация и климатични инсталации в сгради" - с „инсталации за комбинирано отопление и вентилация, климатични инсталации и комбинирани климатични и вентилационни инсталации в сгради".

§ 62. Член 56 се изменя така:

„Чл. 56. Условията и редът за извършване на проверката за енергийна ефективност на инсталациите по чл. 50, ал. 1, и чл. 51, ал. 1 и условията и редът за изготвянето на оценка на енергийните спестявания се определят с наредба, издадена от министъра на енергетиката и министъра на регионалното развитие и благоустройството."

§ 63. В глава трета наименованието на раздел IV се изменя така: „Обследване за енергийна ефективност на предприятия".

§ 64. В чл. 57 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 1, 2 и 3 се изменят така:

„(1) Обследването за енергийна ефективност на предприятие има за цел да определи профила на потребление на енергия, специфичните възможности за намаляване на енергийното потребление и да препоръча мерки за повишаване на енергийната ефективност.

(2) На задължително обследване за енергийна ефективност подлежат всички предприятия, чието средногодишно потребление на горива и енергия през предходните три години, считано от 2022 г. е над 10 TJ (2 780 MWh), и които не прилагат система за енергийно управление. При изчисляването на средногодишното потребление на горива и енергия на дадено предприятие се отчита потреблението на горива и енергия на всички свързани с него предприятия на територията на страната.

(3) Обследването по ал. 2 се извършва в срок до 11 октомври 2026 г. и най-малко веднъж на всеки 4 години след това. Предприятията, които са извършили обследване след 11 октомври 2022 г., продължават да го извършват най-малко веднъж на всеки 4 години."

2. Алинеи 5, 6 и 7 се изменят така:

„(5) Собствениците на предприятия с годишно потребление над 10 TJ (2 780 MWh), подават в Министерството на енергетиката ежегодно до 31 януари декларация по

образец, определен в наредбата по ал. 6. Собственик на предприятие, който е декларирал годишно потребление над 10 TJ и в следващата година потреблението е под този праг, продължава да подава декларация в следващите две последователни години.

(6) Показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятията, както и условията и редът за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка за енергийни спестявания се определят с наредба, издадена от министъра на енергетиката и министъра на икономиката, инвестициите и индустрията.

(7) Предприятията по ал. 2, които прилагат система за управление на енергията или на околната среда, подлежаща на сертифициране от независим орган за съответствие с европейски или международни стандарти, се освобождават от изискванията за задължително обследване за енергийна ефективност и от изискванията по чл. 57а, при условие че приложената от тях система за управление отговаря на минималните изисквания за енергийни обследвания, определени с наредбата по ал. 6."

3. Създават се ал. 10 – 14:

„(10) Предприятията по ал. 2 изготвят план за изпълнение въз основа на обследването за енергийна ефективност, в който се определят мерки за изпълнение на всяка препоръка от обследването, когато това е технически или икономически осъществимо. Планът за изпълнение се одобрява от ръководството на предприятието.

(11) Плановете за изпълнение и степента на изпълнение на препоръките се публикуват в годишния доклад на предприятието, заедно с информация за годишното потребление на енергия в MWh, годишният обем на потребената вода в кубични метри и сравнение на потреблението на енергия и вода с предходните години и се оповестяват публично при спазване на правото на Съюза и на националното законодателство в областта на защитата на търговската тайна и поверителността.

(12) Предприятията по ал. 2, които изпълняват договор с гарантиран резултат, се освобождават от изискванията за задължително обследване за енергийна ефективност и от изискванията по чл. 57а за срока на договора, при условие че договорът отговаря на изискванията на чл. 73.

(13) Лицата по ал. 12 уведомяват Министерството на енергетиката за изпълнението на договора за спестяване на енергия с гарантиран резултат и представят доказателства, че договорът отговаря на изискванията на чл. 73.

(14) Предприятия, които не отговарят на изискванията на ал. 2 или чл. 57а, може да извършат обследвания за енергийна ефективност, включително по програми за насърчаване на предприятия, които се финансират по международни или европейски програми."

§ 65. Създава се чл. 57а:

„Чл. 57а. (1) Всички предприятия, чието средногодишно потребление на горива и енергия е над 85 TJ (23 611 MWh) през предходните три години, прилагат система за енергийно управление, която е сертифицирана от орган, получил сертификат за акредитация от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация".

(2) Предприятия, които изпълнят изискванията на ал. 1 след 11 октомври 2027 г., въвеждат система за енергийно управление в тригодишен срок от възникване на това обстоятелство."

§ 66. Чл. 58, ал. 1 се изменя така:

„(1) Лицата по чл. 59, ал. 1 представят в Министерството на енергетиката документите от извършените от тях обследвания за енергийна ефективност на предприятия в 14-дневен срок от датата на подписване на протокол за приемане на резултатите. Документите се подават при условията и по реда на наредбата по чл. 57, ал. 6."

§ 67. В чл. 59 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 в текста преди т. 1 думите „промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление по чл. 57, ал. 1" се заменят с „предприятия";

2. В ал. 4 думите „промишлена система" се заменят с „предприятие".

3. Създава се ал. 6:

„(6) При сключване на договор за обследване за енергийна ефективност на предприятие не се включват клаузи, които да препятстват предоставянето на констатациите от обследването на доставчик на енергийноефективните услуги, при условие че собственикът на предприятието не е възразил."

§ 68. В чл. 60 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата „Агенцията" се заменя с „Министерството на енергетиката".

2. В ал. 2 т. 2 се изменя така:

„2. списък на персонала от консултанти по енергийна ефективност, включващ трите имена, ЕГН или друг аналогичен номер за чуждестранни лица, специалност, номер, дата и издател на документ за придобито образование и квалификация, документ за придобит стаж по специалността; удостоверение за успешно положен изпит за повишаване на квалификацията по чл. 59, ал. 1, т. 3, буква "в" и документ относно правоотношението с юридическото лице. Когато образованието е придобито в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или в Конфедерация Швейцария, се посочват номер, дата и издател на документите за тяхното признаване в Република България."

3. В ал. 4 думата „Агенцията" се заменя с „Министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице".

4. В ал. 5 думата „Агенцията" се заменя с „Министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице".

5. В ал. 6 думите „изпълнителния директор на агенцията" се заменят с „министъра на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице".

6. В ал. 7, изречение второ накрая се добавя „и представяне на документ за преминато допълнително обучение на консултантите по енергийна ефективност, съгласно изискванията на наредбата по чл. 44, ал. 9".

§ 69. В ал. 61 думата „Агенцията" се заменя с „Министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице".

§ 70. В чл. 63 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Публичните органи и собствениците на предприятия по чл. 57а, ал. 1 са длъжни да извършват управление на енергийната ефективност."

2. В ал. 2:

а) т. 1 се изменя така:

„1. организиране изпълнението на програмите по чл. 12, ал. 2, на мерките по чл. 23, ал. 1 и на плановете за действие на предприятията по чл. 57, ал. 10, както и реализиране на други мерки, които водят до енергийни спестявания, а за публичните органи - и изпълнението на целите, заложени в актовете по чл. 5, ал. 3, т. 5 и 6;";

б) в т. 2 думите „и промишлени системи" се заличават;

в) в т. 3 думите „ежегодно изготвяне на анализи" се заменят с „ежегодно изготвяне на информация и анализи".

3. Алинея 3 се изменя така:

(3) Лицата по ал. 1 представят в Министерството на енергетиката годишни отчети за управлението на енергийната ефективност.

3. В ал. 4 думите „в агенцията" се заличават.

4. Алинея 6 се изменя така:

„(6) Отчетите по ал. 3 на кметовете на общините се представят заедно с отчетите по чл. 12, ал. 8."

5. В ал. 7 думите „изпълнителния директор на агенцията" се заменят с „министъра на енергетиката"

6. В ал. 8 думите „чл. 14, ал. 4 и" се заличават.

7. В ал. 10 думите „чл. 14, ал. 4 и" се заличават.

8. Алинея 11 се изменя така:

„(11) Информацията по ал. 8 се изготвя по образец, утвърден от министъра на енергетиката, и се представя в Министерството на енергетиката не по-късно от 1 март на годината, следваща годината на отчитане."

9. В ал. 12 думите „чл. 14, ал. 4 и" се заличават, а думата „агенцията" се заменя с „Министерството на енергетиката".

§ 71. В чл. 66, ал. 3 думите „чл. 14, ал. 4 и" се заличават.

§ 72. В чл. 67 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите „чл. 14, ал. 4 и" се заличават.
2. В ал. 4 думите „чл. 14, ал. 4, т. 1 – 3 и" се заличават.

§ 73. Член 68 се изменя така:

„Чл. 68. (1) С цел осигуряване на достъпност и разполагаемост на информацията, събирана при условията и по реда на този закон, в Министерството на енергетиката се създава и се поддържа национална информационна система за състоянието на енергийната ефективност в Република България.

(2) С цел осигуряване на достъпност чрез системата по ал. 1 се предоставя информация за:

1. националната цел за енергийна ефективност;
2. постигнатите годишни енергийни спестявания;
3. състоянието на енергийната ефективност – на национално ниво и по сектори;
4. актовете по чл. 5, ал. 3, т. 5 и 6;
5. програмите по чл. 12, ал. 2 и предвидените по чл. 12, ал. 4 средства за изпълнението им;
6. отчетите по чл. 63, ал. 3;
7. добрите практики в областта на енергийната ефективност;
8. лицата, вписани в регистрите по чл. 44, ал. 1 и чл. 60, ал. 1;
9. финансовите инструменти и механизми за стимулиране на проекти за предоставяне на енергийноефективни услуги;
10. възможностите за участие на финансови посредници във финансирането на мерки за подобряване на енергийната ефективност;
11. отчетеното или изчислено потребление на енергия в сградите по чл. 38, ал. 1;
12. списъка на сградите по чл. 23, ал. 6;
13. информация за прилагането на принципа „енергийната ефективност на първо място" при изпълнението на проекти по чл. 5а, ал. 1;
14. информация от сертификатите за енергийни характеристики.

(3) С цел осигуряване на разполагаемост чрез системата по ал. 1 се набира информация за:

1. изпълнението на индивидуалните цели за енергийни спестявания;
2. реализираните от задължените лица по чл. 14а, ал. 4 продажби на енергия към крайните клиенти през предходната година;

3. количествата произведена продукция и/или извършени услуги и добавена стойност през предходната година и използваната за това енергия;

4. реализираните дейности и мерки за енергийна ефективност;

5. сградите, подлежащи на задължително сертифициране по чл. 38, ал. 1;

6. инсталациите по чл. 50, ал. 1 и чл. 51, ал. 1;

7. предприятията, подлежащи на задължително обследване по чл. 57, ал. 2 и предприятията по чл. 57а, ал. 1;

8. изпълнени проекти за подобряване на енергийната ефективност, финансирани от Национален фонд за декарбонизация или от други финансови посредници;

9. енергийното потребление на публичните органи;

10. всички данни, използвани от лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 за издаването на сертификатите за енергийните характеристики на сгради;

11. докладите от инспекции за техническите сградни инсталации;

12. показателя за подготвеност за интелигентно управление, когато такъв е наличен;

13. паспортите за обновяването на сгради, когато такива са налични;

14. енергийните характеристики на сградните компоненти;

15. потенциала за глобално затопляне за целия жизнен цикъл, когато такъв е наличен;

16. зарядните точки за електрически превозни средства, които са част от оборудването на сградите.

17. други дейности, свързани с изпълнението на този закон.

(4) При поискване Министерството на енергетиката предоставя безплатно за статистически или научноизследователски цели обобщени анонимизирани данни, събирани или съхранявани по реда на този закон, в съответствие с изискванията за защита на личните данни.

(5) При поискване и при спазване на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (ОВ, L 119/1 от 4 май 2016 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2016/679", Министерството на енергетиката предоставя безплатен достъп до сертификатите за енергийни характеристики на сградите на местните органи, за сградите, разположени на територията на съответната община, с цел изготвяне на планове, свързани с осигуряването на топлинна енергия и енергия за охлаждане.

(6) При поискване и в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679, Министерството на енергетиката предоставя достъп срещу заплащане на такса, определена с тарифата по чл. 75, на:

1. финансовите институции до сертификатите за енергийни характеристики на сгради, които са включени в техните инвестиционни и кредитни портфейли;

2. доставчици на услуги по агрегиране до данни, които са необходими за предоставянето на услуги за агрегиране;

3. доставчиците на енергия и доставчици на енергийни услуги до данни, необходими за предоставянето на енергийни услуги.

(7) Министерството на енергетиката актуализира два пъти годишно информацията по ал. 2, т. 14, както и агрегираните или анонимизираните данни по ал. 2, т. 11.

(8) Министерството на енергетиката предоставя веднъж годишно информация за енергийните характеристики на сградите от системата по ал. 1 към Обсерваторията на сградния фонд на Европейския съюз, посредством интерфейс, разработен от Европейската комисия."

§ 74. Създават се чл. 68а и 68б:

„Чл. 68а. (1) При поискване Министерството на енергетиката предоставя на собственика, наемателя и управителя на сграда по смисъла на Закона за управление на етажната собственост, безплатен достъп до данни за техническите сградни инсталации в обхвата на притежаваните, ползваните или управляваните от тях обекти или части от сгради.

(2) Данните за техническите сградни инсталации включват всички налични данни, които са свързани с енергийните характеристики на сградните компоненти, енергийните характеристики на строителните услуги, проектния жизнен цикъл на отоплителните инсталации, когато е наличен, системите за сградна автоматизация и управление, датчиците, измервателните уреди, устройствата за измерване и управление и зарядните точки за електрическите превозни средства, които са част от оборудването на сградите и са свързани с цифровия дневник на сградата, когато има такъв.

(3) По заявка на лицата по ал. 1, Министерството на енергетиката осигурява достъп до данните по ал. 2 на трети лица при прозрачни и недискриминационни условия, съгласно Регламент (ЕС) 2023/2854 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2023 година относно хармонизирани правила за справедлив достъп до данни и за тяхното използване и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2394 и Директива (ЕС) 2020/1828 (Акт за данните).

(4) За осигуряване на достъпа по ал. 1 се предоставят лични данни и документи, въз основа на които може да бъде установена собствеността на сградата или правното основание за ползването ѝ, включително чрез автоматизиран достъп, от други приложими регистри и информационни системи, поддържани от административни органите, които са първични администратори на данни.

(5) Обработването на личните данни по ал. 4 се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и Закона за защита на личните данни.

Чл. 68б. (1) Системата по чл. 68, ал. 1 следва да осигурява оперативна съвместимост и интеграция с други национални административни бази данни, съдържащи информация за сградите, като позволява обмен, сливане и агрегиране на данните.

(2) Системата по чл. 68, ал. 1 следва да осигурява оперативна съвместимост на услугите и обмена на данни в рамките на Съюза."

§ 75. В чл. 69 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Информацията по чл. 68, ал. 2 и 3 се предоставя от:

1. задължените лица по чл. 14а, ал. 4;

2. собствениците на сгради по чл. 38, ал. 1;

3. собствениците на отоплителни инсталации, инсталации за комбинирано отопление и вентилация, климатични инсталации и комбинирани климатични и вентилационни инсталации, съответно инсталациите по чл. 50, ал. 1 и чл. 51, ал. 1;

4. собствениците на предприятия по чл. 57, ал. 2 и чл. 57а, ал. 1;

5. управителя на "Национален фонд за декарбонизация", както и от финансовите посредници;

6. държавните органи по чл. 5а, ал. 4;

7. публичните органи по чл. 13а, ал. 1;

8. лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 и чл. 59, ал. 1

9. други лица, които предоставят енергийноефективни услуги."

2. В ал. 2 думата „Агенцията" се заменя с „Министерството на енергетиката".

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Министерството на енергетиката гарантира поверителността на информацията, която е търговска тайна, в съответствие с приложимото право на Европейския съюз, както и защитата на личните данни съгласно Регламент (ЕС) 2016/679."

§ 76. В чл. 70 след думите „информацията по чл. 68, ал. 2 и 3" се поставя запетая и се добавя „чл. 68а и чл. 68б".

§ 77. В чл. 70а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 думите „се предоставя в европейската база данни за центровете за данни" се заменят със „се предоставя ежегодно в европейската база данни за центровете за данни в срок до 15 май.

2. Създава се ал. 5:

„(5) Център за данни с обща номинална входяща енергийна мощност над 1 MW използва отпадната топлина или други технологични възможности за повторно използване, освен ако се докаже, че това не е технически или икономически осъществимо."

§ 78. В чл. 71 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) точка 1 се изменя така:

„1. финансови инструменти, като кредити под формата на заеми, кредити, обезпечени с ипотека, финансови схеми за плащане според икономиите (спестяванията), стандарти за ипотечните портфейли, договори с гарантиран резултат и др.;"

б) създава се нова т. 4:

„4. мерки, с които отоплителни и охладителни инсталации, използващи изкопаеми горива, да бъдат заменени с отоплителни и охладителни инсталации, които не използват изкопаеми горива;";

в) досегашната т. 4 става т. 5.

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) При разработване на схемите и механизмите за насърчаване на енергийната ефективност и намаляването на емисиите на парникови газове при обновяването на сгради се вземат предвид уязвимите домакинства и се отчитат прогнозните или постигнатите спестявания на енергия, определени от един или няколко от следните критерии:

1. енергийните характеристики на оборудването или материалите, използвани при изпълнение на мерки за енергийна ефективност в сградата, и свързаното с това намаляване на емисиите на парникови газове, като монтирането на оборудването или материалите се извършва от лица, притежаващи необходимата професионална квалификация, придобита при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение, а самите материали или оборудване да отговарят най-малко на минималните изисквания за енергийните характеристики за сградните компоненти или на по-високи референтни стойности с цел подобряване на енергийното потребление на сградите;

2. стандартните стойности за изчисляване на спестяването на енергия в сградите и намаляването на емисиите на парникови газове в сградите;

3. сравнителен анализ на сертификатите за енергийни характеристики, издадени преди и след подобряването на енергийните характеристики на сградата;

4. резултатите от обследването на енергийната ефективност или от друг подходящ, прозрачен и пропорционален метод, който показва подобряване на енергийните характеристики, като сравнение на измереното потребление на енергия преди и след обновяването."

3. Създават се ал. 7 – 10:

„(7) При разработването на схемите и механизмите за насърчаване на енергийната ефективност, по които се предвижда подкрепа за домакинства, се прилагат опростени и

рационализирани процедури при подаване на заявленията за кандидатстване и изпълнението на проектите и доказване на резултатите.

(8) При разработването на схеми и механизми, финансирани в съответствие с ал. 1, т. 2 - 4, с които се предвижда основното обновяване и поетапното обновяване на сгради, се предоставя по-голяма финансова, административна и техническа подкрепа.

(9) Когато преобразуването на дадена сграда в сграда с нулеви емисии е технически и икономически неосъществимо, обновяването на сградата, което води до намаляване с най-малко 60 % на потреблението на първична енергия, се счита за основно обновяване за целите на ал. 8.

(10) Схемите и механизмите за насърчаване на енергийната ефективност се разработват при отчитане на основани на приходите параметри и при отчитане на неикономическите пречки, включително разделените стимули и на социалното въздействие, по-специално върху уязвимите домакинства."

§ 79. В чл. 72, ал. 1 думите „повишаване на енергийната ефективност в сгради, предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление" се заменят с „повишаване на енергийната ефективност в сгради и предприятия".

§ 80. В чл. 73 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „енергийна ефективност на предприятието, промишлената система или системата за външно изкуствено осветление – обект на договора" се заменят с „енергийна ефективност на предприятието, за което се отнася договорът".

2. В ал. 2 думите „енергийна ефективност на сградата, предприятието, промишлената система или системата за външно изкуствено осветление" се заменят с „енергийна ефективност на сградата или предприятието".

3. Създава се ал. 9:

„(9) Когато е технически и икономически осъществимо, при извършването на реконструкция, основно обновяване или основен ремонт на сграда с разгъната застроена използваема площ над 750 кв. м, публичният орган сключва договор с гарантиран резултат."

§ 81. В чл. 75 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „изпълнителния директор на агенцията" се заличават.
2. В, ал. 3:
   а) в т. 1 думите „чл. 14, ал. 4 и" се заличават;
   б) в т. 2 думите „чл. 14, ал. 4 и" се заличават.

§ 82. В чл. 76 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, т. 1 се изменя така:

„1. оценка на постигнатите енергийни спестявания след обследване за енергийна ефективност на сграда или предприятие или след проверка на инсталация по чл. 49, като обследването или проверката се извършва след въвеждането на мерките, или".

2. В ал. 2 навсякъде думите „чл. 14, ал. 4 и" се заличават.

3. В ал. 3 думата „агенцията" се заменя с „министъра на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице".

§ 83. В чл. 81 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) създава се нова т. 5:

„5. вноски по чл. 21а;"

б) досегашните т. 5 - 8 стават съответно т. 6 – 9.

2. В ал. 2 думите „по ал. 1, т. 4, 6 и 7" се заменят с „по ал. 1, т. 4, 7 и 8".

3. В ал. 4 думите „по ал. 1, т. 3, 5 и 8" се заменят с „по ал. 1, т. 3, 5, 6 и 9"

§ 84. В чл. 82 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) т. 3 се изменя така:

„3. възмездно финансиране на дейности и проекти в сектор "Транспорт;"

б) досегашната т. 3 става т. 4 и в нея думите „проекти по т. 1 и 2" се заменят с „проекти по т. 1, 2 и 3";

в) досегашните т. 4 - 6 стават съответно т. 5 - 7.

2. В ал. 4, изречение второ след думите „от възобновяеми източници в сгради" се добавя „и в сектор "Транспорт".

§ 85. В чл. 85 се правят следните изменения:

1. В ал. 1:

а) в т. 1 думата „представител" се заменя с „двама представители";

б) точка 5 се заличава.

2. В ал. 3 думата „представителят" се заменя с „един от представителите".

§ 86. В чл. 86, т. 4 думата „агенцията" се заменя с „Министерството на енергетиката".

§ 87. В чл. 88, т. 4 думата „агенцията" се заменя с „Министерството на енергетиката".

§ 88. В чл. 89 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в текста преди т. 1 думите „Изпълнителният директор на агенцията" се заменят с „Министърът на енергетиката";

б) в т. 2 думите „чл. 14, ал. 4 и" се заличават;

в) създава се т. 6:

„6. органите по чл. 13а – за предоставянето на информация за енергийното потребление по чл. 13а, ал. 10."

2. В ал. 2:

а) в ал. 1, в текста преди т. 1 думите „изпълнителният директор на агенцията" се заменят с „министърът на енергетиката";

б) се създава т. 5:

„5. публикува годишен доклад с резултатите от проверките и оценката на качеството на сертификатите за енергийни характеристики на сградите."

§ 89. В чл. 90 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, т. 1 се изменя така:

„1. проверка за валидността на входящите данни за сградата, използвани за издаване на сертификата за енергийни характеристики, и на посочените в него резултати, както и на вписаните в паспорта за обновяване на сградите данни, когато е наличен, и на предписаните мерки за повишаване на енергийната ефективност;".

2. В ал. 2:

а) в т. 1 думите „предприятията, промишлените системи и/или системите за външно изкуствено осветление, използвани за извършване на обследването" се заменят с „предприятията, използвани за извършване на обследването".

б) в т. 3 думите „и състоянието на промишлената система/инсталация" се заличават.

§ 90. В чл. 91, ал. 1 думите „изпълнителният директор на агенцията" се заменят с „министърът на енергетиката".

§ 91. В чл. 92, ал. 2 думите „За сградите, предприятията, промишлените системи и системите за външно изкуствено осветление – собственост на" се заменят със „За сградите и предприятията – собственост на".

§ 92. Член 97 се изменя така:

„Чл. 97. (1) На задължено лице по чл. 14а, ал. 4, което не изпълни определената му индивидуална цел за ежегодни нови енергийни спестявания, се налага глоба от 511.29 до 1 278.23 евро или имуществена санкция от 2 556.46 до 12 782.3 евро.

(2) На задължено лице по чл. 14а, ал. 6 във връзка с чл. 21а, което не изпълни определената му годишна цел за енергийни спестявания, се налага глоба от 511.29 до 1 278.23 евро или имуществена санкция от 2 556.46 до 12 782.3 евро."

§ 93. Член 99 се изменя така:

„Чл. 99. (1) На собственик на нежилищна сграда, който не изпълни задължението си по чл. 38, ал. 1, се налага глоба от 500 до 1 500 евро или имуществена санкция от 2 500 до 5 000 евро."

(2) На собственик на сграда, който не изпълни мерките, предписани в доклада от обследването за енергийна ефективност, в срока по чл. 38, ал. 4, се налага глоба от 500 до 1 500 евро или имуществена санкция от 2 500 до 5 000 евро."

§ 94. Член 101 се изменя така:

„Чл. 101. На лице по чл. 43, ал. 1 или 2, което е издало сертификат за енергийни характеристики на сграда, без да е извършило обследване за енергийна ефективност, се налага глоба от 500 до 1 500 евро или имуществена санкция от 2 500 до 5 000 евро."

§ 95. Член 102 се изменя така:

„Чл. 102. На лице по чл. 43, ал. 1 или 2, което не представи в срок документите по чл. 46, ал. 1, се налага глоба от 51.13 до 255.65 евро или имуществена санкция от 766.94 до 1 533.86 евро."

§ 96. Член 102а се изменя така:

„Чл. 102а. На лице по чл. 59, ал. 1, което не представи в срок документите по чл. 58, ал. 1, се налага глоба от 51.13 до 255.56 евро или имуществена санкция от 766.94 до 1 533.86 евро."

§ 97. Член 103 се изменя така:

„Чл. 103. На лице, което извършва сертифициране на сгради или обследване за енергийна ефективност в нарушение на разпоредбата на чл. 43, ал. 4 и 6 или чл. 59, ал. 4, се налага глоба от 1 000 до 2 500 евро или имуществена санкция от 2 500 до 5 000 евро."

§ 98. Член 104 се изменя така:

„Чл. 104. (1) На собственик на отоплителна инсталация или инсталация за комбинирано отопление и вентилация по чл. 50, ал. 1 или на климатична инсталация или инсталация за комбинирано отопление и вентилация по чл. 51, ал. 1, който не изпълни задължението си по чл. 52, ал. 2, се налага глоба от 76.69 до 102.26 евро или имуществена санкция от 766.94 до 1 022.58 евро.

(2) На собственик на отоплителна инсталация или инсталация за комбинирано отопление и вентилация или на климатична инсталация или инсталация за комбинирано отопление и вентилация с полезна номинална мощност над 70 kW до 290 kW включително, който не изпълни задължението си по чл. 50, ал. 1 или чл. 51, ал. 1, се налага глоба от 76.69 до 102.26 евро или имуществена санкция от 766.94 до 1 022.58 евро.

(3) На собственик на отоплителна инсталация или инсталация за комбинирано отопление и вентилация или на климатична инсталация или инсталация за комбинирано отопление и вентилация с полезна номинална мощност над 290 kW, който не изпълни задължението си по чл. 50, ал. 1 или чл. 51, ал. 1, се налага глоба от 76.69 до 102.26 евро или имуществена санкция от 766.94 до 1022.58 евро."

§ 99. Член 105 се изменя така:

„Чл. 105. На лице по чл. 43, ал. 1 или 2 или по чл. 59, ал. 1, което не представи в срок документите по чл. 55, ал. 1, се налага глоба от 51.13 до 255.65 евро или имуществена санкция от 766.94 до 1 926.00 евро."

§ 100. Член 106 се изменя така:

„Чл. 106. На собственик на предприятие, който не изпълни задължението си по чл. 57, ал. 2 и 3, се налага глоба от 511.29 до 1 022.58 евро или имуществена санкция от 3 068.75 до 5 112.92 евро.

(2) На собственик на предприятие по чл. 57, ал. 2, който не изпълни задължението по чл. 57, ал. 5, се налага глоба от 150 до 1 500 евро или имуществена санкция от 250 до 2 500 евро."

§ 101. Член 107 се изменя така:

„Чл. 107. С глоба от 255.65 до 511.29 евро или имуществена санкция от 1 533.88 до 2 556.46 евро се наказва лице:

1. по чл. 63, ал. 1, което не изпълни задължението за представяне на отчетите по чл. 63, ал. 3 в срока по чл. 63, ал. 4;

2. по чл. 63, ал. 8, което не изпълни задължението за представяне на годишна информация по чл. 63, ал. 8 в срока по чл. 63, ал. 11."

§ 102. Член 108 се отменя.

§ 103. Член 109 се изменя така:

„Чл. 109. На лице, което възпрепятства или допусне да бъде възпрепятствано извършването на проверка от лицата по чл. 91, се налага глоба от 255.65 до 511.29 евро или имуществена санкция от 1 022.58 до 1 533.88 евро."

§ 104 Член 110 се изменя така:

„Чл. 110. На лице по чл. 91, което наруши разпоредбата на чл. 92, ал. 3, се налага глоба 5 112.92 евро."

§ 105. Член 111 се изменя така:

„Чл. 111. (1) На лице по чл. 43, ал. 1 и 2 и чл. 59, ал. 1, което извърши обследване за енергийна ефективност и не отстрани в срок след предписание констатирани при проверка от служители на Министерството на енергетиката несъответствия или

технически грешки, се налага глоба от 250 до 500 евро или имуществена санкция от 1 000 до 2 500 евро.

(2) На лице, което не изпълни задължително предписание, дадено в изпълнение на разпоредбите на този закон, се налага глоба от 250 до 500 евро или имуществена санкция от 1 000 до 2 500 евро."

§ 106. Създават се чл. 111а и 111б:

„Чл. 111а. На местен орган, който не изпълни задължението си по чл. 12, ал. 1 и ал. 2, се налага имуществена санкция от 500 до 1 500 евро.

Чл. 111б. На публичен орган, който не изпълни задължението си по чл. 13а, ал. 10, се налага имуществена санкция от 500 до 1 500 евро."

§ 107. Член 112 се изменя така:

„Чл. 112. На лице, което не изпълни други задължения, предвидени в този закон, се налага глоба от 255.65 до 766.94 евро или имуществена санкция от 511.29 до 5 112.92 евро."

§ 108. В чл. 113 думите „изпълнителния директор на агенцията" се заменят с „министъра на енергетиката".

§ 109. В чл. 114 думите „изпълнителния директор на агенцията" се заменят с „министъра на енергетиката или оправомощен от него заместник-министър".

§ 110. В допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 1:

а) в т. 3 накрая се добавя „наричан по-нататък Регламент (ЕО) № 1099/2008".

б) точка 12 се изменя така:

„12. "Крайно потребление на енергия" или „КЕП" е потреблението на енергия, доставяна на промишлеността, транспорта, включително потреблението на енергия в международното въздухоплаване, домакинствата, публичните и частните услуги, селското стопанство, горското и рибното стопанство и други сектори на крайното потребление, с изключение на потреблението на енергия от международната морска бункеровка, енергията от околната среда и доставките за сектора на преобразуване и сектора на енергетиката, както и загубите при пренос и разпределение съгласно определенията в приложение А към Регламент (ЕО) № 1099/2008;"

в) точка 19 се изменя така:

„19. "Обследване за енергийна ефективност" е процес, основан на систематичен метод за определяне и остойностяване на енергийните потоци и разходи в сгради, съоръжения или инсталации в предприятия, системи за външно изкуствено осветление или при предоставяне на услуги, за набелязване и количествено определяне на възможности за икономически ефективни спестявания на енергия, както и за

установяване на потенциала за икономически ефективно използване или производство на енергия от възобновяеми източници и за докладване на резултатите.“

г) точка 25 се отменя.

д) в т. 26 буква „а“ се изменя така:

„а) най-ниските разходи се определят, като се отчитат разходите за инвестиции, свързани с енергията, разходите за поддръжка и експлоатационните разходи, включително разходите за енергия, при отчитане на стойността на квотите на емисии на парникови газове категорията и предназначението на съответната сграда, външните последици за околната среда и здравето от употребата на енергия, както и приходите от произведена енергия на място, и разходите за управление на отпадъците, когато е приложимо;“

е) в т. 27 думите „вътрешната температура“ се заменят с „параметрите на вътрешната среда“;

ж) в т. 28 буква „а“ се изменя така:

„а) енергийните характеристики на сградата, определени в съответствие с наредбата по чл. 31, ал. 4, не са по-ниски от равнището на оптимални разходи за 2023г.“

з) точка 34 се изменя така:

„34. "Финансови инструменти" са инструментите като фондове, субсидии, данъчни облекчения, финансова схема за плащане според икономиите (спестяванията), стандарти за ипотечните портфейли, заеми, финансиране от трети страни, договори за енергоспестяване, договори за енергоспестяване с гарантиран резултат, външно възлагане или други подобни договори, които се предлагат на пазара от държавни или частни организации с цел частично или пълно покриване на първоначалната стойност на проекта за изпълнение на мерки за повишаване на енергийната ефективност.“

и) точка 39 се изменя така:

„39. "Първично енергийно потребление" или „ПЕП“ е брутното количество налична енергия, с изключение на международната морска бункеровка, крайното неенергийно потребление и енергията от околната среда;“.

к) в чл. 41 думите „електрическа енергия“ се заменят с „енергия от възобновяеми източници и съхранение на енергия“.

л) създават се т. 45 – 62:

„45. "Енергийната ефективност на първо място“ е отчитане във възможно най-голяма степен при енергийното планиране и при вземането на решения за политика и инвестиции на алтернативни икономически ефективни мерки за енергийна ефективност, за да се повиши ефективността на търсенето и доставките на енергия чрез икономически ефективни енергийни спестявания при крайното потребление на енергия, инициативи за управление на потреблението на енергия и по-ефективното преобразуване, пренос и разпределение на енергия, при същевременно постигане на целите на тези решения.

46. „Енергийна система“ е система, която е проектирана за предоставяне на енергийни услуги с цел задоволяване на нуждите в секторите на крайното потребление на енергия под формата на електрическа енергия, топлинна енергия и горива;

47. "Енергийно спестяване" е количеството спестена енергия, определена чрез измерване и/или оценка на потреблението на енергия като разлика в потребените количества енергия преди и след прилагане на мерки за повишаване на енергийната ефективност, като се извършва коригиране и нормализиране предвид външните условия, които въздействат върху енергийното потребление.

48. "Ефективност на системата" е изборът на енергийно ефективни решения, когато те създават условия и за икономически ефективен подход към декарбонизация, допълнителна гъвкавост и ефективно използване на ресурсите.

49. "Минимални стандарти за енергийните характеристики" са правила, определени в наредбата по чл. 31, ал. 4, съгласно които съществуващите сгради е необходимо да отговарят на изискванията за енергийни характеристики на сгради като част от националния план за обновяване на сградения фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г. или при продажбата, отдаването под наем, дарението или промяната на предназначението на сграда, в определен срок или до определена дата, като това води до обновяването на съществуващи сгради.

50. "Основно обновяване" е обновяване, което е в съответствие с принципа „енергийната ефективност на първо място“, което е съсредоточено върху основни сградни компоненти и което преобразува сграда или обособена част от сграда:

а) преди 1 януари 2030 г. — в сграда с близко до нулево потребление на енергия;

б) от 1 януари 2030 г. — в сграда с нулеви емисии.

51. "Отделно действие" е действие, което води до подлежащи на проверка и измерване или на оценка подобрения на енергийната ефективност и което се предприема в резултат на мярка на политиката.

52. "Паспорт за обновяване" е съобразена с конкретните нужди пътна карта за основно обновяване на конкретна сграда на максимален брой етапи, които значително ще подобрят нейните енергийни характеристики.

53. "Поетапно основно обновяване" е основно обновяване, което се извършва на максимален брой етапи, определени в паспорта за обновяване.

54. "Потребление на енергия" или „използване на енергия“ е подаване на енергия в техническа сградна инсталация, предоставяща услуга с въздействие върху енергийните характеристики, предназначена за задоволяване на енергийни нужди.

55. "Публични органи" са национални, регионални или местни органи, както и субекти, които са създадени, управлявани или контролирани и пряко финансирани от тези органи, доколкото нямат промишлен или търговски характер. За такива субекти се приемат и юридическите лица, които отговарят на следните условия:

а) осъществяват дейност извън условията на пазарна конкуренция;

б) основната им функция е задоволяване на обществени потребности от национално или местно значение;

в) не прилагат икономически принципи на стопанска инициатива;

г) не носят икономически риск, включително от неплатежоспособност.

56. "Разгъната използваема застроена площ" е застроената площ на сграда или на част от сграда, в която енергията се използва за регулиране на параметрите на вътрешната среда.

57. "Разделени стимули" означава липсата на справедливо и обосновано разпределение на финансовите задължения и ползи, свързани с инвестициите в енергийна ефективност, между засегнатите лица, например между собствениците и наемателите или между различните собственици на обособени части от дадена сграда, или собствениците и наемателите или между различните собственици на обособени части от многофамилни или многофункционални сгради.

58. "Сграда с нулеви емисии" е сграда с много високи енергийни характеристики, определени в съответствие с наредбата по чл. 31, ал. 4, която изисква нулево или много ниско количество енергия, генерира нулеви въглеродни емисии на място от изкопаеми горива и нулеви или много ниски експлоатационни емисии на парникови газове в съответствие с изискванията, определени в наредбата по чл. 31, ал. 4.

59. "Система за енергийно управление" е набор от взаимосвързани или взаимодействащи елементи на стратегия с поставена цел за енергийна ефективност и план за постигането на тази цел, включваща наблюдението на действителното потребление на енергия, действията, предприети за увеличаването на енергийната ефективност и измерването на напредъка.

60. "Стандарти за ипотечните портфейли" са механизми, които стимулират финансовите посредници, предоставящи кредити, обезпечени с ипотека, да определят начин за подобряване на медианните енергийни характеристики на портфейла от сгради, върху които имат кредити, обезпечени с ипотека към 2030 и 2050 г., и да насърчават потенциалните клиенти да направят имота си по-енергийноефективен при отчитане на член 3 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198/13 от 22 юни 2020 г.).

61. "Финансова схема за плащане според икономиите" е схема за отпускане на кредити под формата на заеми, предназначени за подобряване на енергийните характеристики на сгради, при която при разработването на схемата е установена връзка между вноските за погасяване на заема и постигнатите енергийни спестявания, като се вземат предвид и други икономически фактори, като индексацията на разходите за

енергия, лихвените проценти, повишената стойност на активите и рефинансирането на договорите за заеми.

62. "Център за данни" се определя като структура или група от структури, използвани за поместване, свързване и експлоатация на компютърни системи/сървъри и свързаното с тях оборудване за съхранение, обработка и/или разпространение на данни, както и свързаните с тях дейности."

2. § 2 се изменя така:

„§ 2. Този закон въвежда изискванията на Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ, L 315/1 от 14 ноември 2012 г.), на Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ, L 153/13 от 18 юни 2010 г.), на Директива (ЕС) 2018/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за изменение на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност (ОВ, L 328/210 от 21 декември 2018 г.), на Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност (ОВ, L 156/75 от 19 юни 2018 г.), на Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. за енергийната ефективност и за изменение на Регламент (ЕС) 2023/955 (ОВ, L 231 от 20 септември 2023 г.) и на Директива (ЕС) 2024/1275 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ, L, 2024/1275, 8.5.2024 г.)."

Преходни и заключителни разпоредби

§ 111. Лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 представят документите за преминато допълнително обучение по чл. 44, ал. 7, след като преминат допълнителното обучение съгласно приведената в съответствие с този закон наредба по чл. 44, ал. 9.

§ 112. (1) Предприятията, които към датата на влизането в сила на този закон отговарят на условията по чл. 57а, ал. 1, въвеждат система за енергийно управление в срок до 11 октомври 2027 г.

(2) В случаите по ал. 1 собствениците на предприятия уведомяват Министерството на енергетиката за въведената система в срок до 11 ноември 2027 г.

(3) Изискванията на чл. 57а не се прилагат за собственици на предприятия, които прилагат сертифицирана система за енергийно управление и са уведомили Министерството на енергетиката за това преди влизането в сила на този закон.

§ 113. Министерството на енергетиката предоставя информацията по чл. 68, ал. 9 и достъпа по чл. 68, ал. 2, т. 14 – 21, ал. 5 и 6 и чл. 68а след привеждането на националната информационна система в съответствие с изискванията на този закон.

§ 114. (1) Сертификат за енергийни характеристики на сграда, който е електронен цифров документ, се издава след привеждането на наредбата по чл. 48 в съответствие с този закон.

(2) Сертификат за енергийни характеристики на сграда, чийто срок на валидност не е изтекъл, запазва действието си, като не се изисква преиздаването му като електронен цифров документ.

§ 115. Подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона се привеждат в съответствие с този закон в деветмесечен срок от влизането му в сила.

§ 116. В Закона за енергетиката (обн., ДВ, бр. 107 от 9.12.2003 г., изм. и доп., бр. 18 от 2004 г., бр. 18 и 95 от 2005 г., бр. 30, 65 и 74 от 2006 г., бр. 49, 55 и 59 от 2007 г., бр. 36, 43 и 98 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 82 и 103 от 2009 г., бр. 54 и 97 от 2010 г., бр. 35 и 47 от 2011 г., бр. 38, 54 и 82 от 2012 г., бр. 15, 20, 23, 59 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14, 17, 35, 48 и 56 от 2015 г., бр. 42, 47 и 105 от 2016 г., бр. 51, 58, 102 и 103 от 2017 г., бр. 7, 38, 57, 64, 77, 83, 91 и 103 от 2018 г., бр. 17, 41 и 79 от 2019 г., бр. 25, 38 и 57 от 2020 г., бр. 9 и 21 от 2021 г., бр. 8, 9, 99 и 102 от 2022 г., бр. 11, 82, 84, 86 и 96 от 2023 г., бр. 16, 27 и 39 от 2024 г., бр. 26, 44, 47, 67, 81 и 95 от 2025 г. и бр. 16, 51 и 55 от 2026 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 21, ал. 1:

а) точка 19а се изменя така:

„19а. изисква от операторите на електрическите и газовите системи да наблюдават и извършват количествена оценка на загубите в мрежата и когато е технически и финансово осъществимо да оптимизират мрежите и подобрят тяхната ефективност; оценката включва анализ на преноса, разпределението, управлението на товарите, ефективното функциониране на мрежите и възможностите за присъединяване на инсталации за децентрализирано производство на енергия и на съоръжения за съхранение на електрическа енергия;";

б) точка 19б се изменя така:

„19б. въз основа на оценката по т. 19а изисква в плановете за развитие на мрежите да са включени конкретни мерки, очакваните енергийни спестявания от изпълнение на тези мерки и необходимите инвестиции за подобряване на енергийната ефективност в газовите и електроенергийните мрежи и график за тяхното изпълнение;";

в) създават се т. 19в и 19г:

„19в. изисква от операторите на електропреносната, електроразпределителните, газопреносната и газоразпределителните мрежи да прилагат принципа „енергийната

ефективност на първо място“ в съответствие с чл. 5а от Закона за енергийната ефективност, когато вземат решения при планирането и развитието на съответните мрежи и предвидените инвестициите за това;

19г. проверява, че в методиките, използвани по т. 19в от операторите на електропреносната, електроразпределителните, газопреносната и газоразпределителните мрежи, се оценяват алтернативни решения при анализа на разходите и ползите и се вземат предвид по-широките ползи на енергийно ефективните решения, гъвкавостта от страна на търсенето и инвестициите в активи, които допринасят за смекчаване на изменението на климата;“;

г) създават се т. 30г и 30д:

„30г. проверява прилагането на принципа „енергийната ефективност на първо място“ от операторите на преносни или разпределителни системи на електрическа енергия и газ при наблюдаването и оценяването на планове за развитие на мрежата, включително на предвидените в тях инвестиции;

30д. представя в отделен раздел в годишния доклад по т. 30а постигнатия напредък при подобряването на енергийната ефективност при експлоатацията на електроенергийната и газовата инфраструктура и дава оценка на общата ефективност при експлоатацията на електроенергийната и газовата инфраструктура, мерките, предприети от операторите на преносни и разпределителни системи и при необходимост, дава препоръки за подобряване на енергийната ефективност, включително икономически ефективни алтернативи, които намаляват върховите натоварвания и цялостното потребление на електрическа енергия.“.

2. В чл. 23, т. 15 се изменя така:

„15. създаване на стимули за операторите на преносни и разпределителни мрежи на електрическа енергия и газ да разработват иновативни решения за подобряване на енергийната ефективност на съществуващите и бъдещите системи чрез регулиране, в съответствие с тарифните принципи по член 18 от Регламент (ЕС) 2019/943 и член 17, параграфи 1, 2 и 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009 (ОВ L 2024/1789 от 15 юли 2024 г.).“

3. Създава се чл. 23а:

„Чл. 23а. При изпълнение на регулаторните си правомощия, свързани с експлоатацията на газовата и електроенергийната инфраструктура, включително при упражняване на правомощията си за ценово регулиране на мрежовите тарифи, комисията прилага принципа „енергийната ефективност на първо място“, определен в чл. 5а от Закона за енергийната ефективност.“.

§ 117. В Закона за концесиите (обн., ДВ, бр. 96 от 1.12.2017 г., изм. и доп., бр. 103 от 2017 г., бр. 7 и 15 от 2018 г., бр. 25, 60 и 79 от 2019 г., бр. 17 от 2021 г., бр. 8, 67 и 84 от 2023 г., бр. 79 от 2024 г., бр. 61 от 2025 г. и бр. 16, 51 и 55 от 2026 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 58, ал. 3, изречение второ накрая се добавя „и в други случаи, определени в закон".

2. В чл. 66, ал. 5, т. 1 след думите „на обществения ред" се добавя „и на други изисквания, определени в закон".

3. В чл. 73, ал. 2, т. 3 накрая се поставя запетая и се добавя „и други задължения, определени със закон".

4. В чл. 122, ал. 2, т. 15 накрая се поставя запетая и се добавя „и за други задължения, определени със закон".

§ 118. В Закона за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 13 от 16.02.2016 г., изм. и доп., бр. 34 от 2016 г., бр. 63, 85, 96 и 102 от 2017 г., бр. 7, 15, 17, 24, 30, 49, 77, 80, 86, 102 и 105 от 2018 г., бр. 17, 83 и 102 от 2019 г., бр. 23 и 107 от 2020 г., бр. 62 от 2022 г., бр. 84, 86, 88, 105 и 108 от 2023 г., бр. 11 и 67 от 2024 г., бр. 61 от 2025 г. и бр. 16, 51 и 55 от 2026 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 47, ал. 1 се създава изречение второ:

„Възложителите включват и други специални условия и изисквания, предвидени със закон."

2. В чл. 48, ал. 1, т. 1 след думите „включително екологичните" се добавя „и енергийните показатели".

§ 119. В Закона за енергията от възобновяеми източници (обн., ДВ, бр. 35 от 2011 г.; изм., бр. 29 и 54 от 2012 г., бр. 15, 59, 68 и 109 от 2013 г., бр. 33 от 2014 г.; Решение № 13 на Конституционния съд от 2014 г. – бр. 65 от 2014 г.; изм., бр. 14, 17, 35, 56 и 100 от 2015 г., бр. 58 от 2017 г., бр. 38 и 91 от 2018 г., бр. 41 и 65 от 2020 г., бр. 9 и 21 от 2021 г., бр. 42 и 102 от 2022 г., бр. 11, 54, 86 и 106 от 2023 г., бр. 14, 47, 67 и 97 от 2025 г. и бр. 55 и 70 от 2026 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 4 ал. 2 се изменя така:

„(2) Министърът на енергетиката:

1. организира изпълнението на дейностите и мерките за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници, включени в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България, в сътрудничество със заинтересованите лица, съдейства при разработването и изпълнението на общинските програми за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници;

2. изготвя оценка за ефективността на схемите за подпомагане за електрическа енергия от възобновяеми източници и тяхното въздействие върху различните групи потребители и върху инвестициите;

3. е администратор на държавна помощ, предоставяна по реда на този закон, доколкото в друг закон не е предвидено друго;

4. предлага съвместно с министъра на финансите национални схеми за подпомагане използването на енергия от възобновяеми източници по чл. 3, т. 3;

5. предлага на Министерския съвет за одобряване проектите на споразумения за съвместни схеми по чл. 3, т. 4;

6. предлага на Министерския съвет за одобряване съвместните проекти по чл. 3, т. 5 и организира и ръководи дейностите по планиране и изпълнение на съвместните проекти;

7. предлага на Министерския съвет за одобряване статистическите прехвърляния по чл. 3, т. 6 и организира планираните статистически прехвърляния на определени количества енергия от възобновяеми източници от Република България към друга държава членка на Европейския съюз, както и от друга държава членка на Европейския съюз, към Република България;

8. организира поддържането на Националната информационна система;

9. организира създаването и поддържането на система за издаване на гаранции за произход на енергията;

10. издава на производителите на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, биогаз и зелен водород гаранции за произход на енергията, извършва дейности по прехвърляне и отмяна на тези гаранции и уведомява КЕВР за издадените гаранции, извършените дейности по прехвърляния и отмяна на гаранции;

11. организира и поддържа членството на министерството в Асоциацията на издаващите органи;

12. осъществява взаимодействие с органите на изпълнителната власт, с браншови организации и заинтересовани юридически лица с нестопанска цел по отношение на провеждането на държавната политика за насърчаване производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, производството и потреблението на биогаз и зелен водород, както и производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници в транспорта, възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход и рециклирани горива в транспорта;

13. предоставя на компетентните институции на Европейския съюз информацията, предвидена в правото на Европейския съюз, при условията и по реда на наредбата по чл. 9, ал. 4 от Закона за енергетиката;

14. осъществява международното сътрудничество на Република България в областта на възобновяемите източници;

15. организира изготвянето и одобрява оценките по чл. 18а, ал. 5 и чл. 18б, ал. 4;

16. разработва и внася за приемане от Министерския съвет проекти на подзаконови нормативни актове в случаите, предвидени в този закон;

17. издава подзаконови нормативни актове в случаите, предвидени в този закон;

18. осъществява контрол в случаите, предвидени в този закон;

19. оказва съдействие на органите на изпълнителната власт и на органите на местното самоуправление при изпълнението на задълженията им по този закон;

20. организира популяризиране на мерките за насърчаване производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, производството и потреблението на биогаз и зелен водород, както и производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници в транспорта, възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход и рециклирани горива в транспорта;

21. организира информационни и обучителни кампании за мерките за подпомагане, ползите и практическите особености на развитието и използването на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, биогорива, биогаз, зелен водород и енергия от възобновяеми източници в транспорта, както и на възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход и рециклирани горива в транспорта;

22. организира изготвянето на наръчник за процедурите при изграждането или реконструкцията на енергийни обекти и съоръжения за производство на енергия от възобновяеми източници при спазване на изискванията на Закона за устройство на територията, Закона за енергетиката, този закон, Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие и подзаконовите нормативни актове по прилагането им, публикува го на интернет страницата на министерството и го предоставя на кметовете на общини;

23. осъществява и други правомощия в областта на възобновяемите източници, възложени му с този закон и други нормативни актове.“

2. В чл. 6, ал. 1, т. 7 думите „и на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР)“ се заличават.

3. Член 7 се отменя.

4. В чл. 8, т. 3 думите „на изпълнителния директор на АУЕР“ се заменят с „в Министерството на енергетиката“.

5. В чл. 10, ал. 3:

а) в т. 2 думите „на изпълнителния директор на АУЕР“ се заменят с „в Министерството на енергетиката“;

б) в т. 3 думите „по чл. 7, ал. 2, т. 6“ се заличават;

в) в т. 6 думите „на изпълнителния директор на АУЕР“ се заменят с „в Министерството на енергетиката“;

6. В чл. 18а, ал. 5 думите „изпълнителния директор на АУЕР“ се заменят с „Министерството на енергетиката“.

7. В чл. 18б, ал. 5 думите „изпълнителният директор на АУЕР“ се заменят с „Министерството на енергетиката“.

8. В чл. 21, ал. 3 абревиатурата „АУЕР“ се заменя с „Министерството на енергетиката“.

9. В чл. 22, ал. 3 думите „по чл. 7, ал. 2, т. 16“ се заменят с „по чл. 4, ал. 2, т. 22“.

10. В чл. 33 абревиатурата „АУЕР“ се заменя с „Министерството на енергетиката“.

11. В чл. 34, ал. 3 думите „се създава и поддържа от АУЕР“ се заменят със „се поддържа от Министерството на енергетиката“.

12. В чл. 35:

а) в ал. 1 думите „Агенцията за устойчиво енергийно развитие“ се заменят с Министърът на енергетиката“;

б) в ал. 2 думите „Агенцията за устойчиво енергийно развитие“ се заменят с Министърът на енергетиката“;

в) в ал. 5 думите „Агенцията за устойчиво енергийно развитие“ се заменят с Министърът на енергетиката“;

г) създава се ал. 6:

„(6) Министърът на енергетиката може да делегира правомощията си по предходните алинеи на определено от него длъжностно лице.“

13. В чл. 52, ал. 1 думите „в АУЕР се създава, поддържа и актуализира“ се заменят с „в Министерството на енергетиката се поддържа и актуализира“.

14. В чл. 58, ал. 1 думите „Изпълнителният директор на АУЕР“ се заменят с „Министърът на енергетиката“.

15. В чл. 59, ал. 2 думите „на АУЕР“ се заменят с „в Министерството на енергетиката“.

16. В чл. 69:

а) в ал. 1, т. 3 думите „изпълнителния директор на АУЕР“ се заменят с „министъра на енергетиката“;

б) в ал. 2, т. 3 думите „изпълнителния директор на АУЕР“ се заменят с „министъра на енергетиката“.

§ 120. (1) Министерството на енергетиката е правоприемник на Агенцията за устойчиво енергийно развитие.

(2) Активите, пасивите, архивът, както и другите права и задължения на Агенцията за устойчиво енергийно развитие преминават към Министерството на енергетиката.

(3) Действащите към датата на влизане в сила на настоящия закон трудови и служебни правоотношения със служителите от Агенцията за устойчиво енергийно развитие се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда и чл. 87а от Закона за държавния служител и в съответствие с определените в устройствения правилник, числен състав и функции на Министерството на енергетиката.

(4) Действащите към датата на влизане в сила на настоящия закон трудови и служебни правоотношения със служителите от Агенцията за устойчиво енергийно развитие извън случаите по ал. 3 се уреждат при условията и по реда на чл. 328, ал. 1, т. 1 от Кодекса на труда, съответно на чл. 106, ал. 1, т. 1 от Закона за държавния служител.

§ 121. В срок до 5 години след влизането в сила на този закон министърът на енергетиката извършва последваща оценка на въздействието на закона при условията и по реда, предвидени в Закона за нормативните актове.

§ 122. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник".